

Nr.	Naam document	Datum	Beoordeling	Woo	Afzender	Ontvanger
1	Nota voorstellen Urgenda (t.b.v. MR 29/3 en MCKE 2/4)	28-03-2019	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
2	Nota Urgenda vonnis	08-01-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK, mM&W
3	Nota aanpak Urgenda voor de gebouwde omgeving	09-01-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.i	BZK	mBZK, mM&W
4	Nota overleg met Urgenda	06-02-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
5	Nota overleg Urgenda	13-02-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
6	Nota inzet middelen Urgenda regeling reductie energieverbruik	01-04-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
7	Nota BWO Urgenda 6 maart 2020	04-03-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
8	Nota samenwerking met Urgenda / uitwerking maatregelen reductie energieverbruik	23-03-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.i	BZK	mBZK
9	Nota besluitvorming Urgenda MR (4/4) – gebouwde omgeving	20-04-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.i	BZK	mBZK
10	Nota kennismaking	06-09-2022	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	mBZK
11	Urgenda gebouwde omgeving (mail)	16-04-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, Buiten reikwijdte	BZK	mVRO
12	Accountantsverklaring nodig (mail)	02-11-2022	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	Stichting Urgenda
13	Eindverslag Stichting Urgenda over door BZK verstrekte subsidie (mail)	28-10-2022	Deels openbaar	5.1.2.e	Stichting Urgenda	BZK
13.1	Overzicht personele inzet Project Energiebesparing Gebouwde omgeving		Niet openbaar	5.1.1.c	Stichting Urgenda	BZK
14	Subsidie aan Urgenda (mail)	28-07-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.f, buiten reikwijdte	BZK	Stichting Urgenda
15	Voorstel (mail)	24-06-2020	Deels openbaar	5.1.2.e	Stichting Urgenda	BZK
15.1	Energiebesparing Gebouwde Omgeving in het kader van Snelle Reductie broeikasgassen		Deels openbaar	5.1.2.f	Stichting Urgenda	BZK
16	Urgenda gebouwde omgeving (mail)	16-04-2020	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.f, 5.1.5	BZK	Stichting Urgenda
16.1	Subsidie aanvraag		Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.2.f	Stichting Urgenda	BZK
16.2	Bankafschrift		Niet openbaar	5.1.1.c	Stichting Urgenda	BZK
16.3	Uitreksel handelsregister Stichting Urgenda bij KvK		Reeds openbaar, Handelsregister KvK	N.v.t.		
16.4	Financieel overzicht		Niet openbaar	5.1.1.c	Stichting Urgenda	BZK

17	Eindverslag (mail)	30-09-2021	Deels openbaar	5.1.2.e		
18	Eindverslag Stichting Urgenda over door BZK verstrekte subsidie (mail)	26-10-2021	Deels openbaar	5.1.2.e, 5.1.5, buiten reikwijdte	Stichting Urgenda	BZK
19	Korte Update en vragen (mail)	05-01-2021	Deels openbaar	5.1.2.e	Stichting Urgenda	BZK
20	Pleidooi voor routing van overgebleven RRE naar RREW (mail)	01-02-2021	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	Stichting Urgenda
21	RREW (mail)	04-01-2021	Deels openbaar	5.1.2.e	Stichting Urgenda	BZK
22	Subsidie aan Stichting Urgenda - vaststellingsaanvraag benodigd uiterlijk 1 oktober 2021 (mail)	07-09-2021	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	BZK
23	Vaststelling subsidie (mail)	02-10-2021	Deels openbaar	5.1.2.e	BZK	Stichting Urgenda
24	Tweet door Urgenda op Twitter	26-01-2022	Deels openbaar	5.1.2.e	Stichting Urgenda	BZK

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan
Van

Minister BZK
DG BRW

Directoraat-Generaal
Bestuur en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

T 5.1.2.e

Datum
28 maart 2019

Kenmerk
2019-0000161901

nota

Voorstellen Urgenda (t.b.v. MR 29/3 en MCKE 2/4)

Aanleiding/probleemstelling

Naar aanleiding van de bespreking in de MCKE van 26 maart zal en marge van de ministerraad gesproken worden over de voorstellen voor Urgenda.

Advies/actie

Inzet op (zoveel mogelijk) handhaving van de MCKE voorstellen voor de gebouwde omgeving (m.n. SEEH+ en programma reductie energiegebruik).

Toelichting

In de MCKE van 26/3 is afgesproken dat de lijst met maatregelen nogmaals zou worden gewogen waarbij een aantal maatregelen van de A lijst nogmaals tegen het licht worden gehouden (voor de gebouwde omgeving betrof dat de SEEH+ (was 105 mln) en programma reductie energiegebruik (was 118 mln)) en waarbij nieuwe maatregelen alsnog worden toegevoegd.

In reactie op de bespreking in de MCKE zou u in het en marge gesprek het volgende aan kunnen geven

A Proces

- Het proces om te komen tot een Urgenda-pakket is herhaalde besproken in de MCKE en de MR. Daarbij is de afspraak gemaakt tot een zo breed mogelijk pakket aan maatregelen die "gescoord" worden op vooraf afgesproken criteria (i) kosteneffectiviteit (ii) wegleffecten, (iii) draagvlak en (iv) ondersteunend aan Klimaatakkoord.
- Langs deze lijn is het A pakket dat in de MCKE voorlag samengesteld.
- Met de besluitvorming in de MCKE wordt deze lijn verlaten wanneer er op de valreep maatregelen alsnog worden toegevoegd (landbouw, circulair) en/of andere maatregelen worden (bijv. gebouwde omgeving) gekort.

B Gebouwde omgeving

- Vanuit de het perspectief van gebouwde omgeving is het van belang dat de samenleving/gebouweigenaren breed meegenomen worden in de versnelling. De maatregelen voor de gebouwde omgeving zijn daar ook op gericht. De SEEH+ draagt zorg voor subsidie voor huishoudens die willen isoleren (die middelen ontbreken nu, de SEEH is gesloten). Het programma reductie energiegebruik richt zich op beperking van het energiegebruik huishoudens wat ook leidt tot lagere lasten.

Datum
28 maart 2019

Kenmerk
2019-0000161901

- Wel geldt dat het pakket dat nu voorligt (PM: 183 mln) substantieel is voor de gebouwde omgeving en voor circa 1/3 beslag legt op de beschikbare middelen (reservering 500 mln) terwijl de maatregelen qua kosteneffectiviteit en reductie in Mton beperkt scoren.
- Langs deze lijn kan de afweging worden gemaakt nu niet in te zetten op verdere verhoging van de middelen voor de gebouwde omgeving. Het risico is dan immers dat de steun voor maatregelen in de gebouwde omgeving binnen het kabinet wegvalt ten faveure van kosteneffectievere maatregelen.
- Wel stellen voor langs deze lijn in te stemmen met de voorgestelde vermindering voor de gebouwde omgeving (-40 mln) omdat daarmee ruimte gevonden wordt voor maatregelen van andere departementen.

C Uitbreiding maatregelenlijst met andere voorstellen

- Als wordt besloten de A-maatregelenlijst uit te breiden dan gaat dat ten koste van het beschikbare budget voor de gebouwde omgeving. Langs deze lijn zou u ook aan kunnen geven kritisch te kijken naar de maatregelen die op de valreep zijn/worden toegevoegd c.q. naar de A lijst worden opgeschaald. Het gaat dan om de volgende (aandachts)punten:
 - De sanering varkenshouderij (70 mln.) staat nog steeds ongewijzigd terwijl ook hier vraagtekens bij werden gezet in de MCKE.
 - Het op de valreep toegevoegde programma tender circulaire economie staat voor het volledig gevraagde bedrag op de lijst (40 mln).

N.B.

Overigens is met IenW afgesproken dat als de tenderregeling gehonoreerd zou worden deze ook opengesteld moet worden voor woningbouw en utiliteitsbouw. De regeling komt ook de gebouwde omgeving ten goede. U zou hiervoor steun kunnen uitspreken.

 - De vraag is dan waarom nu maatregelen worden voorgesteld die niet meetellen voor het vonnis. Het gaat dan om:
 - Voorkomen ontbossing (8 mln)
 - Kies beste band (mobiliteit) (3,5 mln)
 - Stimuleringsregeling energiebesparing en warmtenetten landbouw (5 mln)

**Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Aan ~~Minister van BZK~~
Minister Milieu en Wonen

Van DGBRW

Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

8 januari 2020

Kenmerk

2020-0000010729

nota

BWO Urgenda vonnis

Aanleiding

Donderdag 9 januari is er een BWO over hoe om te gaan met het Urgenda-arrest van de Hoge Raad. 5.1.2.e (B&E) gaat met u mee.

Advies/actie

- Het belangrijkste rechtsgevolg van het Urgenda-arrest van de Hoge Raad is dat het door de rechtbank in dezelfde procedure uitgesproken reductiebevel ('volume eind 2020 minimaal 25% lager is ten opzichte van het jaar 1990') in stand blijft. Het kabinet heeft in een eerder stadium aangegeven het reductiebevel te zullen uitvoeren en welke maatregelen het in dat verband wenst te treffen. Op zich wijzigt het arrest van de Hoge Raad daar dus niets aan.
- Gezien het gat tussen realisatie en doelstelling betekent dat niet ontkomen kan worden aan pijnlijke, politiek en maatschappelijk omstreden en vaak ook zeer kostbare maatregelen ten aanzien van kolencentrales, veestapel, industrie en wegverkeer.
- In het BWO kunt u bespreken of er bereidheid is dergelijke maatregelen te nemen en hoe het besluitvormingsproces er, binnen wat juridisch verantwoord is, in de tijd uit gaat zien.

Kern

- Kern van de rechtsstaat is dat juist de overheid gebonden is aan het recht en dat onafhankelijke rechters daarover bindende oordelen vellen. In een rechtsstaat is er dus geen ruimte voor een andere opvatting dan dat ook deze rechterlijke uitspraak moet worden nageleefd.
- De Hoge Raad baseert zijn oordeel op de zorgplicht van de Staat zoals die voortvloeit uit de artikelen 2 (recht op leven), 8 (recht privéleven) en 13 (effectieve rechtsbescherming) EVRM en het VN-Klimaatverdrag.
- De juridische implicaties van de uitspraak op dit dossier, maar ook op andere dossiers, en voor klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 zullen in het BWO worden toegelicht door de Landsadvocaat. Verwachting van J&V is dat de Staat door deze uitspraak onder continue rechterlijke toetsing staat, ook voor toekomstige doelstellingen als 49% in 2030. Er zijn geen stukken.
- Op grond van de meest recente raming van PBL is de resterende opgave 6 á 8 megaton CO₂ reductie in 2020. Om dit te halen zijn politiek en maatschappelijk omstreden, en zeer kostbare, maatregelen nodig. Daarbij moet gedacht worden aan versnelde sluiting van kolencentrales, snelle

inkrimping veestapel, maatregelen in het wegverkeer, of stilleggen industriële complexen.

- De vraag is of het kabinet alsnog bereid is dit soort maatregelen te overwegen en te nemen. Vanwege de ingrijpende budgettaire gevolgen, vergt dit in ieder geval een kabinetsbrede budgettaire afweging.
- In het BWO zal (nog) niet over concrete maatregelen gesproken worden.
- Ambtelijk is EZK wel maatregelen aan het inventariseren in elke sector. Voor de gebouwde omgeving gaat het vooral om het uitbreiden of verlengen van subsidieregelingen voor isolatie of verduurzaming van woningen. Hoewel deze maatregelen wel bijdragen, op draagvlak kunnen rekenen en op lange termijn bijdragen aan het kabinetsbeleid, zijn deze volstrekt onvoldoende om 6 á 8 megaton te bereiken.
- Er is op korte termijn 6 mln. euro nodig om nog enkele gemeenten die in hadden geschreven voor de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) positief te kunnen beschikken.
- Als het kabinet er onverhoopt niet in slaagt de doelstellingen te realiseren, kan Urgenda nakoming van het reductiebevel vorderen in een kort geding op straffe van een dwangsom. In theorie zou zo'n kort geding deze maand al kunnen plaatsvinden en zou de rechter zich in de loop van de volgende maand daarover kunnen uitspreken.
- Oplegging van een dwangsom heeft tot doel de schuldenaar te prikkelen een in een uitspraak neergelegde veroordeling na te komen. De hoogte van de dwangsom die de rechter oplegt wordt in het algemeen hierop afgestemd: de dwangsom moet voldoende hoog zijn om de schuldenaar daadwerkelijk aan te zetten tot nakoming. In elk geval geldt dat de rechter bij de bepaling van de hoogte van de dwangsommen een discretionaire bevoegdheid heeft en dus de mogelijkheid heeft om bij de bepaling van de omvang ervan relevante omstandigheden mee te wegen, waaronder de mate waarin reeds is voldaan aan het reductiebevel en de besluitvormingstrajecten die moeten worden doorlopen om emissiereductiemaatregelen te kunnen nemen.
- Politiek ingegeven omstandigheden, zoals draagvlak en kosten, zullen door de rechter niet snel worden geaccepteerd als relevante omstandigheid. Juist deze zaak laat zien dat de rechter daar tot nu niet in is meegegaan.

Toelichting

De uitspraak

- De Hoge Raad heeft het cassatieberoep van de Staat verworpen. De redenering van de Hoge Raad is als volgt:
 - Er bestaat een reële dreiging van een gevaarlijke klimaatverandering als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen. Er is brede consensus dat de opwarming van de aarde beperkt moet blijven tot 2C of, volgens de meest recente inzichten, zelfs maximaal 1,5C. De gevolgen van klimaatverandering doen zich deels nu al voor.
 - De Staat is op grond van art. 2 (recht op leven) en 8 (recht op privéleven) EVRM verplicht om maatregelen te treffen tegen (hem bekende) milieugevaren, ook wanneer deze gevaren grote

Datum

8 januari 2020

Kenmerk

2020-0000010729

- groepen of de hele bevolking kunnen bedreigen en ook bij gevaren op de lange termijn.
- De Staat is ook partij bij verschillende klimaatverdragen en heeft op grond daarvan (net als iedere lidstaat) een individuele verantwoordelijkheid om zijn aandeel in de wereldwijde uitstoot te verminderen. Dat de uitstoot van een individueel land op mondiaal niveau gering is neemt deze deilverantwoordelijkheid niet weg.
 - In de wetenschap bestaat de breed gedragen consensus (de Hoge Raad verwijst naar het IPCC-rapport uit 2007) dat de ontwikkelde landen in 2020 een emissiereductie van 25%-40% moeten realiseren. Het hof heeft daarom kunnen oordelen dat Nederland minimaal een reductie van 25% in 2020 moet realiseren.
 - In het Nederlandse staatsbestel komt de besluitvorming over de reductie van de uitstoot toe aan regering en parlement; zij hebben daarbij een grote mate van vrijheid. Het is aan de rechter om te beoordelen of regering en parlement bij hun besluitvorming binnen de grenzen van het recht (waaronder het EVRM) blijven. Het oordeel van het hof is hiermee in overeenstemming. Het gegeven bevel laat het aan de Staat over om te bepalen met welke concrete maatregelen hij zal voldoen aan het bevel. Als daarvoor wetgevende maatregelen noodzakelijk zijn, is het aan de Staat om te beoordelen welke specifieke wetgeving wenselijk en noodzakelijk is.
- De bestudering van het arrest van de Hoge Raad leidt tot de conclusie dat het kabinet echt moet gaan voldoen aan het vonnis en het onverstandig is een (te) klein pakket aan maatregelen te nemen en er verderop in 2020 geconfronteerd te worden met het feit dat nog steeds niet is voldaan aan het vonnis.

Bijdrage vanuit de gebouwde omgeving

Regeling reductie energiegebruik 2019

- In het kader van Urgenda is door BZK in het najaar van 2019 voor 87 mln. de Regeling Reductie Energieverbruik opgesteld.
- Door gemeenten is daar voor 98 mln. voor aangevraagd; er is dus voor 11 mln. overtekend. Daarvan kan 5 mln. binnen de BZK-begroting worden gevonden. Er is nog 6 mln. nodig om voor 31 januari 2020 de overige gemeenten ook positief te kunnen beschikken.
- Urgenda is buitengewoon positief over deze regeling en heeft meegewerkt aan de promotie er van. Zij weten ook dat een aantal aanvragen van gemeenten vanwege geldgebrek niet is gehonoreerd. In het kader van de beeldvorming rondom voldoen aan het vonnis, en om dus dwangsommen te voorkomen, is het van belang dat nu – vooruitlopend op bredere besluitvorming - die 6 mln. wordt gevonden.

Onderdeel van breder pakket

- Vanuit de gebouwde omgeving kan worden gedacht aan de volgende maatregelen voor een breder pakket:
 - Optuigen van een subsidieregeling voor het aansluiten van particulieren op een warmtenet, naar analogie van de Stimulering aardgasvrije huursector (SAH), de Stimulering aardgasvrije koopsector. Deze eenmalige aansluitkosten zijn fors. In het kader

Datum

8 januari 2020

Kenmerk

2020-0000010729

van de Startmotor om 100.000 corporatiewoningen aan te sluiten op een warmtenet lopen corporaties vaak aan tegen het probleem dat er voor koopwoningen die zich in of naast corporatiebezit bevinden geen subsidie is voor de aansluitkosten. Gevolg is dat de woningeigenaar niet akkoord gaat met aansluiting op een warmtenet. Zeker niet als er voor corporatiewoningen wel subsidie is.

- Hernieuwde openstelling en uitbreiding van de hierboven genoemde Regeling Reductie Energieverbruik, ook naar de huursector.
- ISDE/SEEH subsidieregelingen (opwek hernieuwbare energie en isolatiemaatregelen) uitbreiden.
- Daarnaast zou wetgeving (milieuprestatie gebouwen en Wet Milieubeheer) kunnen worden aangescherpt.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan Minister BZK
Van Minister M&W
DGBRW

Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

9 januari 2020

Kenmerk

2020-0000025141

nota

aanpak Urgenda voor de gebouwde omgeving

Aanleiding

In het BWO over Urgenda van 9 januari is indringend gesproken over de uitspraak van de Hoge Raad en de consequenties daarvan. De Staat zal al het mogelijke en redelijke moet doen om aan het vonnis te voldoen. Daartoe zullen, zonder taboes, mogelijke maatregelen worden geïnventariseerd, extern gevalideerd en daarover zal naar verwachting begin maart besluitvorming plaatsvinden.

Geconcludeerd is dat bezien moet worden hoe maatregelen kunnen bijdragen aan zowel klimaat, aandeel hernieuwbaar, Urgenda als stikstof en dat door Urgenda voorgestelde maatregelen zoveel mogelijk onderdeel van een toekomstig pakket moeten worden. Een flink aantal door Urgenda voorgestelde maatregelen betreft de gebouwde omgeving.

Hierbij treft u de door BZK voorgestelde maatregelen aan ten behoeve van een toekomstig Urgenda pakket. Daarbij is voor één maatregel (de afronding van de Regeling Reductie Energiegebruik) **nu** actie vereist; besluiten voor die regeling moeten vóór 31 januari worden genomen.

Advies/actie

U wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de BZK-voorstellen voor Urgenda. Deze maatregelen kunnen naar verwachting op draagvlak rekenen, dragen bij aan het Kabinetsbeleid, ondersteunen de wensen van Urgenda, maar dragen in absolute zin slechts in beperkte mate bij aan de gewenste CO₂-reductie en zijn niet-kostenefficiënt.
- In te stemmen met het voorstel nu de resterende, positief beoordeelde, aanvragen voor de Regeling reductie energiegebruik te beschikken (€11 mln. zal binnen de BZK-begroting worden gedekt). FEZ is hiermee akkoord.

Toelichting

Bij advies punt 1

- Tijdens het BWO over de aanpak Urgenda heeft de landsadvocaat aangegeven dat het kabinet moet laten zien dat hij de 25% CO₂ reductie-doelstelling voor 2020 probeert te halen.
- 5.1.2.i

5.1.2.1

- BZK heeft een aantal voorstellen geïnventariseerd die onderdeel kunnen uitmaken van een te vormen maatregelenpakket. Hierbij gaat het onder meer om:
 1. De Regeling Vermindering Verhuurderheffing Verduurzaming (RVV) op korte termijn weer open te stellen. Het eerste punt van de 50-puntenlijst van Urgenda is de algehele afschaffing van de verhuurdersheffing. Openstelling RVV zou als alternatief kunnen worden gepresenteerd. Naar verwachting €100 mln. voor de verduurzaming van 30.000 huurwoningen in de komende 2 jaar.
 2. Regeling Stimulering Aardgasvrije Koopwoningen (geraamd budget: €100 mln.; besparing 0,1 Mton). Deze regeling stimuleert via subsidie de aansluiting van koopwoningen op een warmtenet en voorziet in een bijdrage om afsluitkosten van het gasnet te subsidiëren. Vooral de eenmalige kosten bij aansluiting zijn een belemmering voor eigenaren om aan te sluiten op een warmtenet. Door (tijdelijk) subsidie te geven, wordt het aantrekkelijker voor woningeigenaren om aan te sluiten op een warmtenet. Dit is belangrijk om de Startmotor van het Klimaatakkoord te realiseren en helpt indirect de woningcorporaties eveneens. Inzet is €4000 per woning voor 25.000 woningen tot 2023.
 3. Inzet op de verduurzaming van het bouwproces; Tijdens de bouw van woningen en andere gebouwen komt er CO₂, en andere emissies zoals stikstofdioxide, vrij. Door de huidige stikstofproblematiek kunnen er hierdoor veel bouwprojecten geen doorgang vinden bij de vergunningverlening. Door in te zetten op emissievrij bouwen kunnen zowel de stikstofuitstoot als de CO₂-uitstoot verminderd worden t.o.v. conventionele bouw. Het voorstel wordt uitgewerkt i.s.m. I&W.
 4. Ophoging van bestaande subsidie-instrumenten voor de verduurzaming van woningen via de SEEH (Subsidieregeling energiebesparing eigen huis) en het NEF (voor VVE's en scholen) (geraamd budget: €115 mln.; besparing 0,05-0,2). En verhoging van het budget voor de ISDE (met additioneel €50 mln.) Deze maatregelen staan ook op de Urgenda-lijst.
 5. Regeling Reductie Energiegebruik opnieuw openstellen in 2020 en verbreden naar huur (geraamd budget: €100 mln.; besparing 0,13-0,31 Mton). Deze regeling stelt gemeenten in staat kleine energiebesparende maatregelen te subsidiëren. Het voorstel is om de regeling uit te breiden naar (1 mln) huurders. Hierin passen de door Urgenda voorgestelde maatregelen ten aanzien van bijvoorbeeld ledlampen (aanvullend budget: €27,5 mln., besparing 0,06 Mton) voor vouchers van €50 voor 550.000 huishoudens met minimuminkomen en doorvoerstekkers om sluipgebruik tegen te gaan goed.
 6. Startfonds verduurzaming maatschappelijk vastgoed en offensief zon op Rijksdaken en maatschappelijk vastgoed (geraamd

budget: €65 mln. (12 sectoren x €5 mln. + €5 mln. ontzorging)
Draagt bij aan het realiseren van de doelstelling hernieuwbaar en staat eveneens op de lijst van Urgenda.

7. Milieuprestatie-eis woningen van 0,8 naar 0,6 en kantoren van 1 naar 0,8 in 2021. Sinds 1 januari 2018 is als basisniveau voor nieuwe woningen en kantoren een milieuprestatie-eis (MPG) van 1,0 opgenomen in de bouwregelgeving. Door de milieuprestatie-eis scherper te stellen, hebben partijen minder vrijheidsgraden voor het kunnen voldoen eraan (in bijvoorbeeld keuze in materialen of de toepassing daarvan). Dit dwingt tot de keuze voor biobased materialen als hernieuwbaar materiaal, en/of voor een gerecycled materiaal of een alternatief materiaal dat een lage milieubelasting heeft.
 8. Inzet opwek energie op rijksvastgoed en gronden. Het RVB onderzoekt langs welke wegen dit het beste juridisch en organisatorisch vormgegeven kan worden. Voorstel is te starten met de eerste 10 projecten in 2020/2021 (kosten bij benadering €10 mln. investeringsgeld plus €1 mln. euro voor menskracht). Ook Urgenda pleit voor meer zon op rijksdaken.
- Naast bovengenoemde maatregelen zullen er nog voorstellen worden ingediend voor: 9. groen en gezond wonen (Urgenda-maatregel voor meer groen in de stad), 10. Winkeliers stimuleren/dwingen tot het sluiten van hun winkeldeuren. De maatregelen en hun effecten zullen worden gevalideerd op kosten, effecten en uitvoerbaarheid. Daarna kan er besluitvorming over plaatsvinden.

Bij advies punt 2

- Vooruitlopend op de bredere besluitvorming over het maatregelenpakket begin maart moet de bestaande Regeling reductie energieverbruik (RRE) fatsoenlijk worden afgerond. Dit programma subsidieert kleine energiebesparende maatregelen in woningen. Zowel Urgenda als gemeenten zijn hier positief over (223 gemeenten hebben een aanvraag gedaan). Urgenda heeft meegewerkt aan de promotie van de regeling.
- Om alle gemeenten die positief beoordeeld zijn te kunnen beschikken ontbreekt nog €6 mln. Er is voor ca. €87 mln. beschikt en verplicht; er is voor €98 mln. aan positief beoordeelde aanvragen en van de €11 mln. die nog moet worden beschikt kan €5 mln. uit de RRE-begroting (in totaal €93 mln. waarvan €1 mln is gereserveerd voor de uitvoering) worden gedekt. Er is nu dus €6 mln. nodig. De gemeenten van wie de aanvraag nog niet gehonoreerd is, moeten eind januari duidelijkheid krijgen; dan verloopt de beoordelingstermijn. Graag akkoord op het ophogen van het subsidiebudget. De aangepaste subsidieregeling ontvangt u binnenkort.
- Wij kunnen wel tijdelijk schuiven in budgetten maar streven ernaar dat dit budgettaire knelpunt opgelost gaat worden in de Urgenda besluitvorming in maart (door claim of middelen uit een eventuele tweede ronde in te zetten).

Hoewel de kans bestaat dat er geen middelen beschikbaar komen via de Urgenda besluitvorming in maart, achten wij het risico beperkt omdat:
a) de RRE claim (150 mln) hoog op de lijst staat van de tweede Urgenda ronde.

Datum
9 januari 2020
Kenmerk
2020-0000025141

- b) Er desnoods altijd 6 mln gevonden kan worden uit bijv. het SEEH budget.
- FEZ is akkoord met deze inzet.
- Door alsnog budget beschikbaar te stellen voor de aanvragen van deze gemeenten, laat het Rijk ook zien serieus bezig te zijn met de uitvoering van het Urgenda vonnis. Het afwijzen van de aanvragen van de gemeenten is politiek kwetsbaar (mogelijke dwangsommen).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan
Van

-Minister van BZK
DG BRW

Directoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

6 februari 2020

Kenmerk

2020-0000066178

nota

Overleg met Urgenda

Aanleiding

Op 7 februari a.s. vindt een overleg plaats met de Stichting Urgenda. Bijgaand treft u de agenda aan.

Advies/actie

Kennis nemen van de agenda

Kern

Algemeen

- Het overleg met Urgenda is verkennend. Er worden geen financiële toezeggingen gedaan om op specifieke maatregelen samen te werken.
- Inzet is om te achterhalen bij welke maatregelen Urgenda wil samenwerken.
- De MEZK voert het woord als het gaat om besluitvorming, de inhoud van een maatregelenpakket en het proces.
- MFIN voert woord als het gaat om beschikbaarheid van financiële middelen en het begrotingsproces.
- Wanneer vragen worden gesteld over specifieke maatregelen, worden deze in principe door de verantwoordelijk bewindspersonen beantwoord.

Gebouwde omgeving

- In de voorstellen voor het Urgenda pakket zijn een aantal voorstellen die aansluiten bij het 50 puntenplan van Urgenda.
- Het gaat dan bijvoorbeeld om (1) inzet op reductie van het energiegebruik bij huishoudens en bedrijven, (2) inzet op versnelling van isolatiemaatregelen bij huur- en koopwoningen en (3) stimulering van de inzet van zonnepanelen op Rijks- en maatschappelijk vastgoed.
- Bij deze voorstellen is samenwerking met Urgenda goed mogelijk.
- Er kan echter nog niets gezegd worden over financiering van deze maatregelen.
- Bijgaand ontvangt u ter kennisname het overzicht met voorstellen voor gebouwde omgeving dat u eerder is voorgelegd.

Aan
VanMinister van BZK
DG BRWDirectoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

13 februari 2020

Kenmerk

2020-0000086397

nota

Overleg Urgenda

Aanleiding

In het bewindspersonenoverleg met Urgenda op 7 februari jl. is afgesproken per sector met Urgenda te overleggen over de door Urgenda voorgestelde maatregelen uit het 54 puntenplan. Op 20 februari, 10:30 heeft u het overleg met 5.1.2.e van Urgenda over de maatregelen voor de sector gebouwde omgeving en de wijze waarop het Kabinet hier mee om kan gaan. Ambtelijk EZK zal ook bij dit gesprek aanwezig zijn. Direct voorafgaand aan het overleg is er een ambtelijk overleg met Urgenda.

Advies/actie

- Het gesprek met Urgenda is verkennend; besluitvorming over de maatregelen vindt naar verwachting in maart in het Kabinet plaats.
- U kunt vragen om terugkoppeling van het ambtelijke gesprek.
- Kern van het gesprek is op welke wijze voorstellen van Urgenda kunnen worden betrokken bij de inzet vanuit de gebouwde omgeving in het Urgenda-dossier.
- Urgenda geeft aan over veel partners te beschikken die kunnen meehelpen met de maatregelen. In het 54 puntenplan zijn de partners vooral bereid in actie te komen nadat het Rijk voor financiering of verplichting van de maatregel heeft gezorgd. U kunt Urgenda vragen deze partners uit te dagen een meer actieve rol te nemen.

Kern

- Urgenda is van mening dat invulling van het vonnis vraagt om een reductie van 16 Mton CO₂-uitstoot in 2020 en pleit voor het nemen van enkele grote maatregelen (sluiten 4 kolencentrales, volgens EZK lastig uit te voeren in 2020 vanwege juridische complicaties en schadeclaims). Wordt daar niet voor gekozen dan heeft Urgenda een alternatief pakket met 54 maatregelen opgesteld.
- De berekeningen van Urgenda zijn optimistisch. Ze gaat ervan uit dat alle huishoudens meedoen aan de maatregelen (bijv. dat iedereen een gekregen doorvoerstekker ook echt gebruikt). Het PBL gaat uit van een lager bereik, maar gaat ook uit van een lagere reductiedoelstelling.
- In de bijlage Voorstel Urgenda reactie Rijk zijn alle voor de gebouwde omgeving relevante voorstellen geanalyseerd. In bijgevoegde Graphic voorstel Urgenda zijn ze visueel geclusterd.

Toelichting

- Een aantal van de 54 maatregelen van Urgenda betreft de gebouwde omgeving, deze zijn op te delen in 5 categorieën (zie bijlage):
 - De gebouwde omgeving algemeen: combinatie van grotere maatregelen zoals promoten zonnepanelen en dubbel glas en kleinere maatregelen zoals ledlampen voor minima, cv-optimalisatie en sluiten van winkeldeuren. Deze maatregelen zouden (indien er politieke bereidheid is om hiervoor aanvullende middelen beschikbaar te stellen, heeft naar verwachting positief ambtelijk advies) kunnen worden opgepakt in een nieuwe tranche van de Regeling Reductie Energiegebruik, waarbij gemeenten inwoners en MKB stimuleren kleine maatregelen te nemen. Daarnaast kan het Rijk de handhaving van de wet Milieubeheer intensiveren.
 - De koopsector: verbreding en verhoging van de bestaande instrumenten zoals ISDE en warmtefondsen voor isolatie en afsluiten aardgas. Goed uitvoerbaar (vergt politieke bereidheid hiervoor middelen naar voren te halen, heeft nog geen brede ambtelijke steun omdat dit beperkt bijdraagt aan CO2-reductie en beperkt kosteneffectief is).
 - De huursector: 100.000 woningen energieneutraal maken door deels de verhuurdersheffing in te zetten. Het afschaffen van de verhuurdersheffing gaat te ver en er zijn al afspraken met corporaties om 100.000 woningen te verduurzamen. Het is wel mogelijk om de Regeling Vermindering Verhuurdersheffing weer open te stellen (vergt politieke bereidheid hiervoor middelen naar voren te halen, heeft nog geen brede ambtelijke steun omdat dit beperkt bijdraagt aan CO2-reductie en beperkt kosteneffectief is).
 - Maatschappelijk vastgoed: zonnepanelen op overheidsgebouwen en scholen. Dit kan door een ontzorgingsprogramma en een subsidieregeling. Actie heeft goede uitstraling (vergt politieke bereidheid hiervoor middelen naar voren te halen, heeft nog geen brede ambtelijke steun omdat dit beperkt bijdraagt aan CO2-reductie en beperkt kosteneffectief is).
 - Vastgoed Rijk: zonnepanelen op overheidsgebouwen. Goed uitvoerbaar, maar niet altijd rendabel. Actie heeft goede uitstraling (vergt politieke bereidheid hiervoor middelen naar voren te halen, heeft nog geen brede ambtelijke steun omdat dit beperkt bijdraagt aan CO2-reductie en beperkt kosteneffectief is).
- Een aantal van de maatregelen vraagt acties van huishoudens en MKB-ers, bijvoorbeeld het vervangen van gewone lampen door LED, het sluiten van de winkeldeur, het gebruik van doorvoerstekkers of het inregelen van de c.v.-installatie. Deze maatregelen gaan ook over gedrag en zijn juridisch lastig af te dwingen, zeker op korte termijn.
- Met Urgenda kan verkend worden op welke manier de partners een actievere rol kunnen spelen. Kunnen supermarkten meer doen dan alleen door het Rijk gefinancierde doorvoerstekkers uitdelen, maar bijv. ook korting geven of spaaracties inrichten voor LED-lampen? Kan de tuinbranche uit zichzelf meer doen om mensen te stimuleren planten

Datum

13 februari 2020

Kenmerk

2020-0000086397

i.p.v. tegels te nemen. Hoe kunnen winkels gestimuleerd worden hun deuren te sluiten? Wat kunnen technische brancheverenigingen nu doen om installaties beter in te laten regelen?

- Het kabinet heeft eerder gereageerd op de voorstellen van Urgenda (via de brief van november 2019) over de Klimaat en energieverkenning. In bijlage Voorstel Urgenda reactie Rijk is een korte reactie per maatregel opgenomen.

Aan
VanDe minister BZK
DG BRWDirectoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5:12.e

Datum

1 april 2020

Kenmerk

2020-0000181486

nota

Inzet middelen Urgenda regeling reductie energiegebruik

Aanleiding

Naar aanleiding van de besluitvorming over Urgenda komt 150 mln. beschikbaar om reductie van energiegebruik bij woningen en het MKB te stimuleren. In deze nota schets ik de hoofdlijn van de inzet en de mogelijke samenwerking met Urgenda.

Advies/actie

Voorstel is de inzet op korte termijn met u te bespreken. Daarna kan met Urgenda het gesprek worden aangegaan over de invulling van haar betrokkenheid zodat daar voor verzending van het totale Urgendapakket aan de Tweede Kamer (voorzien op 24/4) duidelijkheid over is.

Kern

Voorstel is de middelen langs de volgende lijnen in te zetten:

1. Via een regeling voor gemeenten (RRE 2);
2. Via een regeling voor verhuurders gericht op huurders;
3. Via een regeling voor het MKB;
4. Via een subsidie aan Urgenda.

Ad 1) Een regeling voor gemeenten (RRE 2)

- In 2019 is in het kader van de Urgenda maatregelen een regeling reductie energiegebruik ingevoerd (budget 93 mln) waarbij gemeenten projecten konden indienen gericht op reductie van energiegebruik door kleinschalige maatregelen bij eigenaren van koopwoningen. Eind 2019 hebben 223 gemeenten voor ruim € 98 mln. subsidie aangevraagd.
- Voorstel is langs deze lijn een tweede ronde (RRE 2) te openen. Omdat veel gemeenten nog volop bezig zijn met de uitvoering van de eerste ronde is het de verwachting dat met een forse tweede ronde richting eigenaar-bewoners niet meer hetzelfde resultaat bereikt kan worden. Voorstel is dan ook een tweede ronde open te stellen met een beperktere omvang (bijvoorbeeld €40 mln.). Deze zou in het najaar kunnen starten.

Ad 2) Via een regeling voor verhuurders gericht op huurders

- Huurwoningen waren uitgesloten in de eerste ronde van de RRE-regeling (geen draagvlak in de coalitie).
- Voorstel is nu een vergelijkbare regeling als de RRE-regeling open te stellen voor verhuurders (corporaties/particuliere verhuurders) zodat zij huurders kunnen ondersteunen bij reductie van het energiegebruik. Evenals bij de

regeling voor gemeenten gaat het om daadwerkelijke adviezen en/of producten voor huurders.

- Alternatief zou zijn de ondersteuning van huurders ook via gemeenten te laten verlopen (via een RRE-2 regeling). Verwachting is echter dat een aanpak die rechtstreeks gericht is op verhuurders effectiever en gericht kan verlopen.
- Voorstel is uit te gaan van € 60 mln. Omdat huurwoningen nog niet eerder mee konden doen ligt daar immers een groot potentieel.

Ad 3) Via een regeling voor het MKB

- De middelen die voor reductie energiegebruik beschikbaar worden gesteld zijn deels voor reductie van het energiegebruik bij het MKB. Voorstel is ook hiervoor een specifieke subsidieregeling uit te werken die ondernemers/eigenaren via vouchers ondersteunt bij het treffen van eenvoudige maatregelen (bijvoorbeeld het zuiniger afstellen van installaties).
- Ook een dergelijke regeling zou via gemeenten kunnen verlopen (via de RRE 2 regeling). Verwachting is echter dat een regeling die rechtstreeks voor ondernemers en MKB wordt opengesteld effectiever is.

Ad 4) Via een subsidie aan Urgenda

- Zoals in de eerdere nota (23/3) is aangegeven zet Urgenda er sterk op in om de beschikbare middelen zoveel mogelijk terecht te laten komen bij huishoudens, zodat deze direct voordeel ervaren en de middelen niet blijven 'hangen' bij gemeenten, corporaties en adviseurs.
- Urgenda wil daarbij graag zelf ondersteunen en meewerken met de Staat om samen het doel te bereiken, bijvoorbeeld door "energiebespaarpakketten" voor huishoudens beschikbaar te stellen (een besparende douchekop, doorvoerstekkers, radiatorfolie, etc.). Hoewel er in theorie mogelijkheden zijn om transparant centraal "pakketten"/"voorzieningen" in te kopen door het Rijk wordt voorgesteld deze weg niet op te gaan.
- Voorstel is in plaats daarvan een subsidie aan Urgenda te verstrekken waarmee zij parallel aan de andere trajecten (gemeente, verhuurders, MKB) activiteiten kunnen opzetten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om:
 - Communicatie over de noodzaak van besparende maatregelen, ondersteuning van acties van bouwmarkten, themadagen etc.
 - Inzet gericht op ondersteuning van energiecoöperaties;
 - Activiteiten gericht op onderwijsinstellingen, energiechallenges etc.
- Daarmee kan Urgenda actief aandacht vragen en geven aan de mogelijkheden om energie te besparen en gebruik te maken van haar organisatiekracht om die boodschap breed over te brengen.
- Te denken valt dan aan een subsidie tussen de €500.000,- en maximaal €1.500.000.
- Voorstel is met Urgenda het gesprek aan te gaan over de invulling van een dergelijke subsidie.

Aan
Van– Minister BZK
DG BRWDirectoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

4 maart 2020

Kenmerk

2020-0000116825

nota

BWO Urgenda 6 maart 2020

Aanleiding

Vrijdag 6/3 is er een bewindspersonenoverleg over Urgenda. U kunt daar niet bij zijn. 5.1.2.e zal aanwezig zijn. In deze nota leg ik u de inzet voor.

Advies/actie

Akkoord te gaan met deze inzet.

Kern

Inmiddels is er een maatregelpakket in het kader van Urgenda en stikstof ontwikkeld (bijlage). Daarbij is het volgende van belang:

Algemeen

- In het overleg tussen een deel van het kabinet en Urgenda werden door Urgenda kanttekeningen geplaatst bij de berekeningen van het PBL die inschatte dat er 6 á 8 Mton extra reductie nodig is. Urgenda gaat uit van 15 Mton. Gesprekken tussen PBL en Kalavasta lopen nog maar het beeld is dat de opgave naar boven zou moeten worden bijgesteld. Aan de andere kant zijn er "meevallers" vanwege de zachte winter en minder economische activiteiten (Corona). Vooralsnog gaat EZK er vanuit dat een pakket van 7 Mton CO2 reductie voldoende is.
- Tot nog toe zijn maatregelen voor Urgenda (CO2 reductie) ook beoordeeld op effecten voor stikstof. Maatregelen die op beide terreinen substantieel scoren zijn beperkt tot landbouw (veestapel) en mobiliteit. Deze maatregelen hebben echter voor de CO2 uitstoot een beperkt effect op de korte termijn (eind 2020/2021).
- Het maatregelpakket voor Urgenda dat nu wordt uitgewerkt en wordt besproken in het BWO is gericht op 7 Mton CO2 reductie.
- Er is daartoe nu een pakket samengesteld dat bestaat uit een combinatie van (1) tijdelijke vermindering van kolencentrales via wetgeving in 2021 t/m 2023. (5,1 – 7,7 Mton) en/of (2) een tender voor de sluiting van 1 kolencentrale (0,5 Mton) en (3) stimulering van maatregelen in de industrie (0,5 – 0,8 Mton). Zie bijlage 3.
- Dit pakket wordt aangevuld met een pakket met Urgenda maatregelen (0,8 – 1,95 Mton). Dit levert een beperkte reductie op, maar sluiten veelal goed aan bij de voorstellen die Urgenda in haar 50 puntenplan heeft gedaan (bijlage 3c) en kunnen naar verwachting op draagvlak rekenen in de samenleving (zie Bijlage 3c – Maatregelenpakket gericht op draagvlak)

Gebouwde omgeving

- In het Maatregelenpakket gericht op draagvlak zoals dat nu voorligt zit een aantal voorstellen voor de gebouwde omgeving. Deels gaat het om nieuwe middelen, deels om middelen die via een kasschuif gerealiseerd kunnen binnen de middelen voor Klimaat.
- Totaal wordt uitgegaan van 243,7 mln. aan benodigde nieuwe middelen. Voor de gebouwde omgeving gaat het om 155 mln. aan nieuwe middelen.
- Het is mogelijk dat het grote aandeel voor de gebouwde omgeving tot vragen van andere bewindspersonen leidt. Het pakket aan Urgenda maatregelen (50 puntenplan) is echter sterk gericht op maatregelen waar huishoudens van profiteren bijvoorbeeld door reductie van energiegebruik. Dat slaat neer in de gebouwde omgeving.

Inzet BZK

- *Nieuw:*
 - 150 mln. voor reductie van energiegebruik bij huishoudens en MKB. Het gaat hier om een verbreding van de Regeling reductie energiegebruik die in het najaar van 2019 succesvol is uitgevoerd.
 - 5 mln. voor extra handhaving van de wet milieubeheer (5 mln.)

Via kasschuif

- 150 mln. voor verhuurders voor isolatie maatregelen via een korting op de verhuurderheffing. Daarmee kan de Regeling Vermindering Verhuurderheffing (RVV) die in 2019 is gesloten weer open worden gesteld.
N.B.
Het betreft hier een schuif aan de inkomstenkant (belastingvrijstelling). Financiën is hier nog niet mee akkoord, overleg loopt de komende dagen nog door. Van belang op hier commitment op de krijgen; extra financiële ruimte voor corporaties staat op #1 van de Urgendalijst (afschaffen verhuurderheffing)
- 75 mln. voor maatschappelijk vastgoed (25 mln.), stimulering van aansluiting van koopwoningen op warmtenetten (25 mln.) en middelen voor het Warmtefonds voor verduurzaming van vereniging van eigenaren (gesprokkeld bezit)
- Voor de gebouwde omgeving is daarnaast de extra SDE-openstellingsronde voor zon relevant. Van die SDE-subsidie kunnen maatschappelijk vastgoed corporaties gebruik maken.

8

mimbzk.

26/3

5.1.2.e

13039
25/3

parallel dgbrw

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Aan
VanMinister van BZK
DG BRWDirectoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Contactpersoon

5.1.2.e

Datum

23 maart 2020

Kenmerk

2020-0000163218

nota

Samenwerking met Urgenda / uitwerking maatregelen
regeling reductie energiegebruik

Aanleiding

In deze nota leg ik u een voorstel voor ten aanzien van de inzet van 150 mln. aan additionele middelen voor een programma/regeling reductie energiegebruik particulieren en MKB (Urgenda-pakket). Een specifiek punt vormt de samenwerking met Urgenda bij het programma. Is die samenwerking aan te bevelen en indien die afweging positief zou zijn in welke vorm.

Advies/actie

- 1) Stemt u in met ons advies om de Stichting Urgenda een rol te geven bij de uitwerking van het programma/de regeling?
- 2) Stemt u ermee in dat dit vorm gegeven via een subsidie aan Urgenda onder voorwaarden (bandbreedte 0,5 - 1,5 mln, ongeveer 1% van de totale beschikbare middelen), gekoppeld aan een voorstel om via het Rijk (RVO) energiebespaarpakketten voor gemeenten, corporaties en Urgenda beschikbaar te stellen?
- 3) Voorstel is dat u, op basis van bovenstaande uitgangspunten, hierover samen met de minister van EZK een finale afweging maakt en deze deelt met de rest van het kabinet voorafgaande aan de finale besluitvorming en communicatie hierover. En de nadere uitwerking ambtelijk belegd, waarbij in die uitwerking rekening gehouden zal worden met de bestaande aanbesteding- en subsidiekaders.

Met opmerkingen [5.1.2.1]: 25
/3

Kern

- Onderdeel van het pakket aan Urgenda maatregelen vormt een programma/regeling gericht op reductie van energiegebruik bij huishoudens en het mkb via kleine maatregelen. Voor dit programma is 150 mln. beschikbaar in het kader van het Urgenda-pakket.
- Voorstel is deze middelen langs de volgende lijnen in te zetten.
 - (1) via gemeenten
Via hernieuwde openstelling van de regeling reductie energiegebruik (RRE) uit 2019 kunnen gemeente activiteiten van eigenaar-bewoners ondersteunen, bijvoorbeeld door het geven van maatwerkadvies (bijvoorbeeld via energiecoaches) en het toepassen van producten en diensten (waaronder het afstellen CV-installaties, ect.).
 - (2) via woningcorporaties/verhuurders
Huurwoningen waren uitgesloten in de eerste ronde van de RRE-regeling. Via vergelijkbare regeling als de RRE-regeling kunnen ook huurders door de

Datum
23 maart 2020
Kenmerk
2020-0000163218

corporaties en verhuurders ondersteund worden (maatwerkadviezen, energiecoaches).

(3) MKB / maatschappelijk vastgoed

Ook voor het MKB en maatschappelijk vastgoed is een subsidieregeling mogelijk waarbij ondernemers/eigenaren van maatschappelijk vastgoed door energie-experts ondersteund worden bij het treffen van eenvoudige maatregelen (bijvoorbeeld het zuiniger afstellen van installaties). Deze regeling kan ook via gemeenten. Bij VWS kent men ook een dergelijke regeling.

- Ervaringen uit de eerste ronde van regeling reductie energieverbruik in 2019 leert dat gemeenten onder meer hebben ingezet op vouchers die huishoudens konden besteden voor maatregelen of concrete producten. Dit werd gekoppeld aan maatwerkadviezen. Bij gemeenten leverde dat wel de nodige vragen op hoe met aanbesteding kon worden omgegaan. Voorstel is dat bij een nieuwe ronde centraal te regelen. Dat is sneller, grootschaliger en daarmee goedkoper, en ontzorgt de gemeenten en corporaties die meedoen.
- De inzet van gemeente en corporaties kan dan gericht worden op ondersteunende diensten van bijvoorbeeld energiecoaches, maatwerkadviezen en het inregelen van cv-installaties. De concrete producten (pakketten) worden centraal ingekocht en gedistribueerd op basis van door gemeenten en corporaties in kaart gebrachte en geregistreerde vraag.

Rol Urgenda

- De vraag is of en hoe Urgenda een rol zou kunnen spelen bij de uitwerking van het programma en de regeling.
- Urgenda is maakt zich sterk om de beschikbare middelen zoveel mogelijk terecht te laten komen bij huishoudens, zodat deze direct voordeel ervaren en de CO2-besparing niet blijft 'hangen' bij adviseurs en andere tussenpersonen. Urgenda wil daarbij graag zelf ondersteunen (op basis van kostendekkende vergoeding), meewerken met de Staat om samen het doel te bereiken. Urgenda heeft ervaring in grootschalige en snelle acties. In dit geval gaat het om "energiebespaarpakketten" voor huishoudens op maat. Het gaat dan om bijvoorbeeld om combinaties van een besparende douchekop, doorvoerstekkers, radiatorfolie, etc. Daarmee kan volgens Urgenda op korte termijn veel resultaat geboekt worden bij energiebesparing.
- Urgenda biedt aan de logistiek en campagne (en eventueel ook de inkoop) te willen verzorgen en het netwerk van energiecoöperaties, woningcorporaties en energieloketten wil inzetten om de pakketten aan bewoners beschikbaar te stellen. De idee is dat gewerkt gaat worden met op naam en adres unieke (digitale) vouchers, die ook vanuit het netwerk van supermarkten, bouwmarkten en tuincentra aan bewoners beschikbaar gesteld kunnen worden.
- Urgenda heeft een krachtig netwerk waarmee een groot media en ook maatschappelijke partijen bereikt kunnen worden. In het verleden heeft Urgenda aangetoond dat zij in staat is tot effectieve samenwerking met het Rijk, en flexibel en snel grote aantallen burgers te kunnen bereiken tegen

Datum

23 maart 2020

Kenmerk

2020-0000163218

relatief geringe kosten. Urgenda heeft geen winstoogmerk en een sterke (goedkope) multimediale campagne.

Besprek/discussiepunt

- De vraag is of en hoe Urgenda betrokken kan worden bij de uitwerking. Daar spelen de volgende vragen
(1) de positie van Urgenda en
(2) de vormgeving van financiële ondersteuning.

- Ad 1) positie van Urgenda

Urgenda heeft een procedure tegen de staat gevoerd. Wanneer het totale Urgenda-pakket voldoende substantieel is zal Urgenda naar verwachting geen verdere stappen zetten (een kort geding om naleving van het vonnis te vorderen). Dit heeft 5.1.2.e al meerdere malen aangegeven richting ambtelijk BZK en minister EZK. De vraag is echter of een actieve rol van Urgenda (en haar voorzitter) wenselijk is bij de uitvoering van de maatregelen. Urgenda geeft aan hier zelf geen problemen in te zien.

Voent feitelijk nog steeds een procedure.

De vraag is welke houding Urgenda gaat aannemen bij situatie waarin ze de mening zijn dat in onvoldoende nabatging is.

5.1.2.i

- Ad 2) financiële ondersteuning

Wanneer de eerste vraag positief wordt beantwoord en Urgenda wordt gevraagd een rol te spelen bij de inzet van energiebesparingspakketten voor huishoudens is de vraag hoe dat financieel georganiseerd kan worden, en voorkomen kan worden dat het beeld ontstaat dat Urgenda er financieel garen bij spint.

Daarbij zijn de volgende opties denkbaar:

- een optie is om de dienst (x duizend vouchers/bespaarpakketten bij huishoudens) aan te besteden. Naast Urgenda kunnen ook andere (commerciële) partijen dan meedoen. De dienstverlening wordt dan transparant in de markt gezet. Om dit goed in gang te zetten is wel de nodige tijd gemoeid. Urgenda kan dan ook als partij deelnemen en kan vermoedelijk wegens haar grote netwerk en kracht een aantrekkelijk partij vormen. Voordeel van deze optie is dat de procedure transparant is. Nadeel is dat hier veel tijd mee gemoeid is en dat commerciële partijen geen logische en betrouwbare afzender zijn van de pakketten.
- een tweede optie is om een incidentele subsidie aan Urgenda te verstrekken waarmee zij de distributie en ook de inkoop zelf van de pakketten kunnen verzorgen bij woningcorporaties, gemeentelijke energieloketten en energie coöperaties.

Ik ben voorstander van transparant in de markt zetten.

5.1.2.i

Datum
23 maart 2020
Kenmerk
2020-0000163218

- c) Een derde optie is om de middelen (radiatorfolie, LED-lampen etc.) door het Rijk (bijvoorbeeld via RVO) aan te laten kopen. Gemeenten, corporaties en Urgenda hebben vervolgens de mogelijkheid de bespaarpakketten (of een selectie daaruit) in te zetten bij acties richting huishoudens. De "inkoop" van bespaarpakketten/producten door het Rijk heeft het voordeel dat gemeenten en corporaties ontzorgd worden als het gaat om het verstrekken van concrete producten. Urgenda kan daarnaast ook pakketten inzetten/promoten. Voor inzet van Urgenda in dit traject kan dan een subsidie van bijvoorbeeld € 1 mln. (bandbreedte 0,5 – 1,5 mln.) worden verstrekt.

Met RVO wordt de komende dagen verkend wat daarvoor de mogelijkheden zijn. Uiteraard heeft het Rijk (en RVO) ook te maken met aanbestedingsregels waardoor de procedure mogelijk een iets langere doorlooptijd heeft. Ook dit wordt in beeld gebracht. Voordeel is dat deze aanbesteding parallel kan lopen aan de opzet van het hele programma met gemeenten en corporaties die kunnen inschrijven om mee te doen.

4) Vervolg

Onze voorkeursoptie is c).

Voorstel is dat u hierover samen met de minister van EZK een finale afweging maakt en deze deelt met de rest van het kabinet voorafgaande aan de finale besluitvorming en communicatie hierover. En de nadere uitwerking ambtelijk belegd, waarbij in die uitwerking rekening gehouden zal worden met de bestaande aanbesteding- en subsidiekaders.

5.1.2.i

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
KoninkrijksrelatiesAan
VanMinister van BZK
DG BRWDirectoraat-Generaal
Bestuur Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en EnergieContactpersoon
Edwin Buser
T 06 52311997Datum
20 april 2020Kenmerk
2020-0000207054

nota

Besluitvorming Urgenda MR (24/4) - gebouwde omgeving

Aanleiding

Besluitvorming Urgenda vonnis en inzet voor de gebouwde omgeving.

Advies/actie

- 1) Kennis te nemen van de inzet voor de gebouwde omgeving.
- 2) Te besluiten over een subsidie aan de stichting Urgenda.

Met opmerkingen (5.12.2019): 22
/4 5.12.20

Kern

Vrijdag 24/4 wordt in de MR besloten over het pakket aan maatregelen om invulling te geven aan het Urgenda-vonnis. Belangrijkste elementen vormen de beperking van de elektriciteitsproductie van kolencentrales en maatregelen in de industrie (ombouw installaties). Daarnaast is er een pakket afgesproken dat gericht is op huishoudens, verhuurders en MKB. Het gaat hierbij deels om nieuwe middelen (€ 150 mln. voor reductie energiegebruik) en deels om bestaande middelen (via kasschuiven) binnen de BZK-begroting.

Onderstaand licht ik de belangrijkste elementen de gebouwde omgeving toe:

- (1) reductie van het energiegebruik bij huishoudens en het MKB (150 mln.);
- (2) stimuleren van de verduurzaming van huurwoningen (150 mln.);
- (3) verduurzaming van eigen woningen (warmtenetten en VvE's) (50 mln.);
- (4) verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (25 mln.).

Ad 1) reductie van het energiegebruik bij huishoudens en het MKB;

- Eenvoudige energiebesparende maatregelen helpen het energiegebruik van huishoudens te verminderen (bijvoorbeeld het optimaliseren van CV-installaties, radiatorfolie, LED lampen en het gebruik van energieverbruiksmanagers).
- In 2019 is een regeling opengesteld die gemeente de mogelijkheid bood huishoudens van koopwoningen te ondersteunen bij het reduceren van hun energiegebruik (Regeling Reductie Energiegebruik). Deze regeling wordt nu uitgebreid naar huurders/huurwoningen.
- Een nieuwe regeling kan het najaar openen zodat de uitvoering eind dit jaar en in 2021 zijn beslag kan krijgen. Over de uitwerking vindt met Aedes en VNG overleg plaats.
- Uitgegaan wordt van ca 60 mln. voor huur- en 40 mln. voor koopwoningen. Daarnaast wordt ingezet op reductie van energiegebruik bij het MKB (ca 40 mln.). Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een voucher of een subsidie. Dit

zal in overleg met het MKB invulling worden ingevuld en zou eind dit jaar in kunnen gaan.

N.B. De onderverdeling van de 150 mln. voor huur, koop en MKB worden nog niet in de brief genoemd

Ad 2) Stimuleren van de verduurzaming van huurwoningen (150 mln.)

- De mogelijkheid om heffingsvermindering te vragen bij verduurzaming van (sociale) huurwoningen is sinds medio 2019 gesloten wegens uitputting van het budget. Er is nu besloten de regeling opnieuw open te stellen. Dat kan per 1 januari a.s.

N.B.

1) Over de financiële verwerking zal bij de augustusbesluitvorming worden besloten.

2) Er wordt nog onderzocht hoe geborgd kan worden dat de werkzaamheden ook zoveel mogelijk in 2021 gestart kunnen worden, bijvoorbeeld door de termijn waarop de aanvraag tot vermindering ingediend kan worden te bekorten (nu 3 jaar)

Ad 3) Verduurzaming van eigen woningen (wamtenetten en VvE's);

- De subsidiemogelijkheden om koopwoningen te verduurzamen wordt op twee onderdelen uitgebreid:

(1) VvE's

de mogelijkheden om via het NEF/Warmtefonds financiering te verstrekken aan gemengde VvE's (huur/koop) wordt vergroot. VvE's met een meerderheidsbelang van corporaties krijgen daarmee toegang tot Warmtefonds, waardoor ook deze gemengde complexen verduurzaamd kunnen gaan worden (25 mln.)

(2) Aansluiting koopwoningen op wamtenetten

er komt een regeling waarbij de aansluiting van koopwoningen op wamtenetten kan worden gesubsidieerd (vergelijkbaar met de regeling Stimulering aardgasvrije huurwoningen die 1 mei is geopend). (25 mln.)

Ad 4) Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (25 mln.)

- Voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed zal een ontzorgingsprogramma worden opgezet waarmee een substantiële start gemaakt kan worden met de verduurzaming van met name kleinere partijen in het maatschappelijk vastgoed zoals scholen, sportverenigingen en gemeentes.

Subsidie aan Urgenda

- Voorstel is om een beperkt deel van de middelen voor reductie energiegebruik (maximaal 1 mln.) in te zetten voor een subsidie aan Urgenda.
- Daarover vindt overleg plaats met Urgenda. Urgenda zou graag een aantal onderdelen van haar 54 puntenplan (gericht op CO2 reductie) uit willen voeren.

De voorstellen variëren van het uitdelen van doorvoerstekkers bij supermarkten en inruilacties van energiezuinige koelkasten tot stimulering van reductie energiegebruik bij de kantoren en zorgthuizen.

8h
1000
2020/21

is dit een
regeling waar veel
aan kan
zijn ?? zal

Waarom vanuit de
specifieke subsidie
Urgenda? Is
dat niet beter
vanuit de h.?

Datum

20 april 2020

Kenmerk

2020-0000207054

- Er is overleg geweest met het ministerie van IenW over eventuele (financiële) ondersteuning van acties gericht op bandenspanning en koelkasten. Dit is geen begaanbare weg onder meer vanwege marktverstoring.
- Voorstel is de subsidie te beperken tot activiteiten van Urgenda binnen de gebouwde omgeving op terreinen waar nog geen afspraken worden uitgewerkt met medeoverheden (VNG) of de corporatiesector.
- Te denken valt dan aan acties gericht op reductie van energlegebruik in zwembaden, zorgtehuizen, kantoren en vergroening van tuinen. Ook kunnen acties gericht worden op de versterking van de rol van energie coöperaties.
- Indien u akkoord bent met deze lijn zullen we met Urgenda een subsidievoorstel bespreken.

} blindeerd!

Communicatie

- De brief aan de Tweede Kamer bevat de hoofdpunten van de maatregelen zoals de inzet op reductie van energlegebruik bij huishoudens (huur en koop) en MKB en de (her)opening van de regeling vermindering verhuurderheffing maar nog niet de concrete uitwerking.
- 24/4 komt de voorjaarsnota naar buiten en is duidelijk hoeveel geld er gereserveerd voor de niet kolenmaatregelen die gedekt worden uit de SDE (300 miljoen in 2020/2021). Een opsplitsing per maatregel wordt daar niet expliciet bij opgenomen.
- Voorstel is over de Urgendamaatregelen voor de gebouwde omgeving, vooruitlopend op maatregelen voor de bouw (rond 1 mei), niet actief te communiceren maar daarna een bericht uit te laten gaan met een concrete duiding van de maatregelen. Dat kan dan ook geplaatst worden in het perspectief van de maatregelen voor de bouw.

TEN BEHOEVE VAN
GESPREK OP 8 SEPTEMBER
2022

Nota actief openbaar
Nee

Onze referentie
2022-0000498040

Datum
6 september 2022

Opgesteld door
5.1.2.e DGVB / Bouwen
en Energie
T 06 5.1.2.e

Samengewerkt met

Bijlage(n)
Urgenda 54-punten-plan

Aan
Van

minister voor VRO
dgBRW

nota

Kennismaking 5.1.2.e (Urgenda) op 8 sept
2022

Aanleiding

Op donderdag 8 september van 14.00 tot 14.45 uur heeft u, op uw verzoek, een kennismakingsgesprek met 5.1.2.e.

5.1.2.e (directie B&E) zal aanwezig zijn als ambtelijke ondersteuning.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd kennis te nemen van deze nota.
- 5.1.2.e heeft geen specifieke besprekspunten aangedragen; het is een kennismaking.
- U kunt 5.1.2.e vragen naar wat haar speerpunten de komende jaren zijn, naar haar reactie op uw Programma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving en vertellen over uw inzet om isolatie te versnellen.

Toelichting

- Stichting Urgenda is een organisatie voor innovatie en duurzaamheid die Nederland samen met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren sneller duurzaam wil maken
- Stichting Urgenda heeft (inter)nationaal bekendheid gekregen door het Urgenda vonnis uit 2015 en het 54 punten plan¹ waarin Urgenda met 800 organisaties samenwerkte om Nederland te bewegen CO₂ reductie te behalen. Denk hierbij aan het verlagen van de maximumsnelheid, het licht uitzetten na werktijd, behoud van salderen zonnepanelen en stimuleren van LED verlichting.
- Stichting Urgenda heeft in brede zin steun verleend aan meerdere recente BZK regelingen om energie te besparen in de gebouwde omgeving, zoals aan de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen uit 2020 waarmee gemeenten hun woningeigenaren en huurders stimuleren om energie te besparen met kleine energiebesparende maatregelen zoals radiatorfolie, tochtstrips, etc.
- In 2020 heeft het Ministerie van BZK aan Stichting Urgenda 780.000 euro verstrekt om daarmee 6 snel te realiseren projecten uit te voeren (zoals energiebesparing in zorgtehuizen, actie zet CV ketel op 60 graden, actie licht uit en deuren dicht en duurzame zwembaden). Deze werkzaamheden zijn medio 2021 succesvol afgerond.
- Afgelopen jaren maakte Urgenda het boek "Tussen Kolen en Parijs", speciaal voor de RES'en.

¹ Het 54 punten plan is bijgevoegd.

Inzet op isolatie

Het Nationaal Isolatieprogramma (van april 2022) is een opschaling van het programma van het vorige kabinet. De actielijnen van het NIP zijn al gericht op het versneld isoleren van 2,5 miljoen woningen, met de focus op de woningen met de slechte labels. Dit gaat o.a. om:

- 1) Energie armoede aanpak: totaal € 300 mln. via gemeenten voor met name kleine maatregelen via energiecoaches en -fixers zoals radiatorfolie, tochtstrips en energiedisplays. Daarvan is € 150 mln. van het NIP (van Rutte IV) van 2026 naar 2023 gehaald om te versnellen.
- 2) De lokale aanpak (actielijn 1) binnen het NIP: gaat om isolatie van 750.000 woningen met gemeenten, met name in wijken met veel slechte labels; ontzorging van bewoners; ondersteuning bewonersinitiatieven. Regeling, additioneel op ISDE - gaat over ca. maand in consultatie en begin 2023 open.
- 3) Natuurinclusief isoleren versnellen: de Wet natuurbescherming verplicht tot in beeld brengen aanwezige beschermde diersoorten, o.a. bij na-isolatie. Dit kan via soortenmanagementplannen (SMP). Dit kan tot vertraging van 1-2 jaar leiden. Samen met o.a. LNV, IPO en provincies werken we aan een plan om natuurvriendelijk isoleren te versnellen. Dit najaar gaat € 7 mln. vanuit NIP naar provincies voor SMPs en andere maatregelen t.b.v. natuurinclusief isoleren. Dit betreft een intensivering van € 3 mln.
- 4) We ondersteunen partijen in de energiebespaarcoalitie. Het gaat om circa 20 voorstellen. Daarvoor is in totaal €5 miljoen subsidie beschikbaar.
- 5) Daarnaast wordt, zoals in NIP is toegelicht, via de andere actielijnen gewerkt aan versnelling van isolatie in de huursector en de koopsector.

Om naast de lopende trajecten het isoleren nog meer te versnellen, werken we momenteel aan:

- 6) Lancering op 1 okt van verbeterde website verbeterjehuis.nl en campagnes: Zet ook de knop om, de nationale isolatieweken en Hoe gasvrij ben jij?
- 7) Opschaling energie fixers: Het werven en trainen van 2.000 energie fixers. Daarmee kunnen 500.000 - 800.000 huishoudens worden bereikt.
- 8) Aanscherping van de energiebesparingsplicht in 2023: daar vallen meer bedrijven en meer maatregelen en daaronder meer isolatiemaatregelen onder. MK&E stelt extra middelen voor toezicht en handhaving beschikbaar.
- 9) MRA (metropool regio Amsterdam) hebben € 1 miljoen subsidie aangevraagd voor het Actieplan 15% GasTerug. Het actieplan is gericht op 2,5 miljoen huishoudens en op alle bedrijven en ondernemers in de regio.
- 10) We werken aan kluswijzers in samenwerking met bouwmarkten en MilieuCentraal om doe-het-zelf maatregelen te ondersteunen. Het is namelijk van groot belang dat isolatiemaatregelen goed worden uitgevoerd om vocht- en daardoor gezondheidsproblemen te voorkomen.
- 11) Om de krachte op de arbeidsmarkt en het tekort aan materialen tegen te gaan, maken we samen met de Isolatiecoalitie (Venin, Bouwend NL, OnderhoudNL) een versnellingsagenda, waarmee knelpunten en mogelijk oplossingen in kaart worden gebracht.

Onze referentie
2022-0000498040

Datum
6 september 2022

Buiten reikwijdte

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Verzonden: dinsdag 12 mei 2020 15:17

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Wij zijn druk bezig met het voorstel en het oplijnen van heel veel partners. Korte vraag: jullie suggestie bij item 4 "publieke zwembaden", mag dat ook verbreed worden naar andere sport accommodaties, als we die mee kunnen nemen?

Het verduurzamen van de zwembaden hangt heel erg op de relatie tussen de gemeente (vaak eigenaar gebouw,

ook vaak subsidiegever) en de exploitant. Als ik elke energiebesparing leidt tot minder subsidie, dan gaan zwembaden niet handelen, horen we van experts. Dus een advies alleen leidt nergens toe. Het is ook nodig dat omgevingsdiensten het gaan eisen (binnen 5 jaar terug verdiend) en/of dat gemeenten het helpen aantrekkelijk te maken. Dus wil je hier meters maken, dan ben je heel veel aan het lobbyen en organiseren met overheden en ODs. Als we dat toch moeten doen, dan zou breder trekken naar sportaccommodaties wellicht samen meer op kunnen leveren. Is daar bezwaar tegen?

Vriendelijke groet

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 5.1.2.e

www.urgenda.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 24 april 2020 14:17

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>

Onderwerp: FW: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e

Hierbij onze reactie op jullie voorstel.

Ik bel je zo.

5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Verzonden: maandag 20 april 2020 00:13

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e,

We hebben dit weekend nagedacht en brainstorm gehad en in de bijlage onze eerste gedachten. Ik hoop dat dat een beetje in lijn is met wat jullie bedoelen. Wij willen het liefst concrete dingen combineren met communiceren. Alleen maar communiceren, als een soort communicatiebureau, dat past niet zo goed bij de aard van onze organisatie. We denken dat we door iets concreets te doen, ook veel meer vrije publiciteit geven, boven op de concrete communicatie activiteiten, van folders tot radiospotjes. We zullen dan "Iedereen doet wat" wel meenemen, maar naast andere dingen, van Milieucentraal tot de tuintegelacties van derden, bij wijze van spreken. Ik weet niet precies hoe je het voor je zag, maar ik wil voorkomen dat het ingevuld wordt op een manier dat wij een soort communicatiebureau worden van Iedereen Doet Wat. We willen onze ANBI-status graag behouden, dus bedden we het wat breder in, op een manier die ook bij onze werkwijze past.

Zoals je onderaan ziet, kregen we er steeds meer zin in, dus ik heb t daar even kort aangestipt, om eerst maar eens te kijken of jullie hier iets mee kunnen. Alles kan natuurlijk nader uitgewerkt worden, indien nodig.

Los van dit voorstel zullen we natuurlijk ook de 170 woning corporaties van onze maatregel 1 aanbieden hen te helpen, mochten ze daar behoefte aan hebben.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 5.1.2.e

www.urgenda.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 16 april 2020 17:18

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e,

Het is even stil geweest aan onze kant. Dat heeft te maken met het uitstel van besluitvorming en communicatie over de Urgenda-aanpak als gevolg van de coronacrisis, maar we hebben de tijd ook gebruikt om een check te doen bij gemeenten en corporaties, en bij RVO als mogelijke inkooporganisatie of uitvoeringsorganisatie voor regelingen.

Het blijkt dat er twijfels zijn bij RVO en andere partijen bij een aanpak met grootschalige centrale inkoop, onder meer omdat het lokale MKB daar naar verwachting onvoldoende van profiteert en omdat de matching van vraag en aanbod in samenwerking met honderden gemeenten en corporaties ingewikkeld en (in de verantwoording) ook kwetsbaar is. We beleggen die verantwoordelijkheid alles afwegende liever dichterbij de burgers, dus bij een individuele gemeente of corporatie.

We merken dat er bij partijen veel steun is voor een nieuwe RRE-regeling naar analogie van de huidige regeling. Daar is ook de politieke besluitvorming in kader van Urgenda op gebaseerd, en die is ook goed ontvangen bij gemeenten. We willen daarom de gemeenten die nog niet meedoen de kans geven alsnog mee te doen en gemeenten die al wel meedoen de kans geven om hun ambitie gelet op de langere doorlooptijd te verhogen. We verwachten dat we met 40 mln. nog eens ongeveer 400.000 huishoudens kunnen bereiken. Daarnaast willen we met (corporaties en commerciële) verhuurders een soortgelijke aanpak ontwikkelen, we verwachten via deze route met 60 mln. ongeveer 600.000 huurders te kunnen bereiken met energiebesparende maatregelen.

Ook willen we het MKB laten meedoen in het nemen van energie reducerende maatregelen. Naar verwachting kan dat het beste aansluitend bij een al lopende voucher-regeling via RVO. We verwachten met 40 mln. een groot aantal MKB bedrijven en winkels te kunnen bereiken.

Uitgaande van deze drie hoofdsporen woningeigenaren (door gemeenten), huurders (corporaties en commerciële verhuurders) en MKB is de vraag welke rol de Stichting Urgenda in de realisatie hiervan zou kunnen spelen. Daarover willen we het graag met jullie hebben.

Te denken valt aan een rol in het vergroten van de bewustwording en het bieden van handelingsperspectief aan de diverse doelgroepen. Hierin kan het netwerk van partijen waarmee jullie verbonden zijn en samenwerken wellicht een rol spelen. Mooi om samen de mogelijkheden te verkennen om met partijen als bouwmarkten, supermarkten en tuincentra samen te werken onder de vlag van de campagne "Iedereen doet wat". De opzet van deze campagne is zo dat deelnemende partijen ("klimaatpartners") kunnen verwijzen naar de ondersteuning die gemeenten en verhuurders bieden, naar de RVO-regeling voor het MKB en voor verduurzaming beschikbare subsidies (zoals de SEEH en ISDE), en tegelijk zelf een aantrekkelijk aanbod doen. Ook denken we bijvoorbeeld aan energiecoöperaties en onderwijsinstellingen als mogelijke samenwerkingspartijen. Daarnaast zien we een rol voor jullie als aanjager van particuliere initiatieven en ideeën vanuit de samenleving. Dus het ondersteunen van mensen die gezamenlijk in de wijk of in een ander verband aan de slag willen met duurzaamheid, maar die nog niet goed weten hoe ze dat aan moeten pakken. Hoe krijgen we die mensen zo ver dat ze hun ideeën omzetten in actie?

Past zo'n soort aanpak jullie? Zien jullie kans hiervoor een voorstel te ontwikkelen? Wij hebben hiervoor een subsidie in gedachte in de bandbreedte van ongeveer 1 mln, afhankelijk van het ambitieniveau en de uitvoeringskosten. Mocht dat het geval zijn dan wil ik de hierboven geschetste aanpak inclusief de mogelijk rol van Stichting Urgenda delen met de minister van BZK. Hierna kunnen we dan afspraken maken over de uitwerking en communicatie rond 24 april a.s.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.3

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e | Urgenda
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Accountantsverklaring nodig
Datum: vrijdag 5 november 2021 16:09:21

Hoi 5.1.2.e,

Onze accountant geeft aan "Het door ons aanvullend verstrekte overzicht van de personele inzet is gebaseerd op de werkelijke kosten van het personeel (ontleend aan de loonadministratie) en op de door 5.1.2.e verstrekte informatie betreffende de tijdsbesteding per personeelslid." Zij zien ook elke rekening van ons, doen onze loonadministratie en zien ons jaarverslag en maken de jaarrekening. Zij menen echter dat als wij geen urenregistratie hebben, dat zij dan geen oordeel mogen geven, ook al menen ze dat wie die tijdsbesteding echt wel hebben gedaan. Dat lijkt mij niet een goede interpretatie van wat zij zouden moeten doen, maar ik kom er niet doorheen. Ik ga nu dan maar alsnog toch die urenregistratie maken. Compleet overbodig stompzinnig werk, maar ja, ik wil niet alles terug moeten betalen, want dan heb ik een serieus probleem.

Groetjes

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
 1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 2 november 2021 14:22

Aan: 5.1.2.e | Urgenda

Onderwerp: Accountantsverklaring nodig

Beste 5.1.2.e,

Het laatste wat nog mist om de vaststelling compleet te maken is een goedkeurende verklaring van de accountant over het project en de urenverantwoording.

Zou je mij deze kunnen toesturen? Mocht dit een probleem zijn omdat de accountant deze verklaring niet kan / wil afgeven hoor ik dat graag.

Dan zal ik in overleg gaan met de subsidiecommissie over wat mogelijk / nodig is om dit traject succesvol te kunnen afronden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e | Urgenda
Aan: 5.1.2.e
Cc: 5.1.2.e | Urgenda
Onderwerp: Eindverslag Stichting Urgenda over door BZK verstrekte subsidie
Datum: donderdag 28 oktober 2021 10:36:06
Bijlagen: [image001.png](#)
[Bestand detail gegevens Personele inzet Project Energiebesparing Gebouwde omgeving - geanonimiseerd.xlsx](#)

Geachte heer 5.1.2.e,

Hierbij stuur ik u namens onze accountant en geaccordeerd door 5.1.2.e, het overzicht van onze werknemers die op het project hebben gewerkt waarover u gecorrespondeerd heeft met 5.1.2.e.

De accountant bevestigt dat deze werknemers de aangegeven uren op het project hebben gewerkt. Vanwege de AVG zijn de namen geanonimiseerd.

Mocht u nog vragen hebben dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

06 5.1.2.e | 5.1.2.e | 5.1.2.e@urgenda.nl | 020-5.1.2.e | urgenda.nl
Nicolaes Maesstraat 2-225, 1506 LB ZAANDAM

Buiten reikwijdte

Van: 5.1.2.e | Urgenda

Onderwerp: Eindverslag

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2.e,

Bij dezen ons eindverslag van het project Energiebesparing Gebouwde Omgeving. Onze accountant heeft alles gecontroleerd en de cijfers in het uitgebreide verslag stemmen overeen met de cijfers in zijn controleverklaring. Ik vind zelf dat die verklaring nogal negatief begint, maar de accountant meent dat het per se zo moet in deze volgorde. Ik heb hem uitgelegd dat mijn verklaring ten aanzien van het personeel (wie hoeveel % op welk project werkte) voldoende was, maar toch meent hij te moeten opschrijven dat er geen tijdschrijf systeem is. Als jij nog denkt dat hij dat anders kan en mag opschrijven, ook in een andere volgorde, dan hoor ik dat graag. Als het verder niets uitmaakt, laat ik het maar zo.

Wil je deze rapportage plus eventuele fysieke boekjes en folders ook nog per post ontvangen?

Vriendelijke groet

5.1.2.e

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Buiten reikwijdte

Van: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@urgenda.nl](mailto:[redacted]@urgenda.nl)>

Datum: dinsdag 28 jul. 2020 11:01 PM

Aan: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minbzk.nl](mailto:[redacted]@minbzk.nl)>

Onderwerp: Re: Subsidie aan Urgenda

Hoi 5.1.2.e,

Super! En natuurlijk mag je dit wijzigen. Ik had geen zwaarwegende redenen om het anders voor te stellen, dus jouw optie is ook goed.

Dank!

Zomerse groet,

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 28 jul. 2020 om 17:48 heeft 5.1.2.e de het volgende geschreven:

Hoi 5.1.2.e,

Ik heb heel goed nieuws! De subsidieaanvraag is akkoord! De beschikking staat klaar om verzonden te worden. Ik heb nog 1 laatste puntje dat moet worden afgehandeld voordat de beschikking verzonden kan worden.

5.1.2.f [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e [redacted]
[redacted]
[redacted]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

.....
M +315.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1.2.e | Urgenda
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Voorstel
Datum: woensdag 24 juni 2020 13:05:40
Bijlagen: BZK Energiebesparing Gebouwde Omgeving met deelbudgetten FINAL.pdf

Hoi 5.1.2.e,

In mijn vorige mail zaten alle formulieren en de excell met de totale kosten.

Hierbij het inhoudelijk verhaal en de kosten per deelproject. Daar bovenop zitten nog wat kosten voor het overal leiden en administreren van het totale project, dat zie je terug in de excel en niet in deze pdf.

Als je het anders wilt, dan hoor ik het graag. Wij staan ook te popelen om te beginnen.

Wat mij betreft duurt het project een jaar vanaf het moment dat t van jullie kan beginnen en leveren we drie maanden later de rapportage met accountantscontrole erbij in.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
1506 LB ZAANDAM

Tel: +31 5.1.2.e

www.urgenda.nl

15.1

Energiebesparing Gebouwde Omgeving in het kader van Snelle Reductie broeikasgassen

Voorstel voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Urgenda & Partners

Mei 2020

Inleiding

Klimaatverandering gaat sneller dan iedereen denkt. We koersen nog steeds af op een temperatuurstijging deze eeuw van 3 tot 4 graden Celsius gemiddeld op aarde ten opzichte van 1850. Dat levert een onleefbare aarde op. Op basis van de wetenschap zijn in december 2015 bijna alle landen van de wereld in Parijs overeengekomen dat we de aarde niet meer dan anderhalve graad (maximaal 2 graden) kunnen laten opwarmen, omdat het daarboven leidt tot ernstige gevolgen en een ontwrichte samenleving. De opwarming is niet gelijk verdeeld over de aarde. Als het op aarde gemiddeld 2 graden warmer wordt, dan is het op de Noordpool al 5 graden warmer. Nederland warmt ook iets sneller op dan gemiddeld. Alle reden om nog harder te werken aan het voorkomen van verdere opwarming.

Het voorkomen van ontwrichtende klimaatverandering was de reden voor de Klimaatzaak. De overheid heeft een zorgplicht om zijn burgers te beschermen oordeelde de rechter in juni 2015 en in hoger beroep in oktober 2018. In december 2019 bepaalde de Hoge Raad der Nederlanden dat de Rechtbank in 2015 het juiste vonnis velde. De overheid moet uiterlijk in 2020 minimaal 25% minder broeikasgassen uitstoten dan in 1990.

Urgenda heeft die uitspraak niet afgewacht en bood op 24 juni 2019, de 4^e verjaardag van het rechtbankvonnis, het 40puntenplan aan aan het kabinet. In dit plan stonden 40 maatregelen waarmee het kabinet het vonnis nog steeds kon halen. Urgenda is niet opgehouden bij de 40, maar aan door gegaan met het uitbrengen van nieuwe besparingsmaatregelen. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een nieuwe druk van het 40puntenplan boekje begin 2020: het 54puntenplan. Samen met ruim 800 organisaties blijft Urgenda het kabinet de helpende hand reiken, want het doel is ontwrichtende klimaatverandering voorkomen, niet het kabinet dwars zitten.

De 54 maatregelen doen meer dan alleen de CO₂-uitstoot terugdringen, ze helpen ook om stikstofuitstoot terug te dringen, de luchtkwaliteit te verbeteren, de biodiversiteit te vergroten en burgers te helpen aan een lagere energierekening. Draagvlak vergroten dus. Urgenda staat met de vele ondersteunende organisaties klaar om er werk van te maken. In dit voorstel worden zes maatregelen uitgewerkt, die we samen met partners willen uitvoeren komend jaar.

1. Energiestrijd in minimaal 40 zorghuizen

Urgenda heeft in het verleden met partners een aantal keer de energiestrijd zorghuizen georganiseerd. In 1 winterseizoen bespaart een zorghuis dan 10 tot 15% energie, zonder dat het zorghuis investeringen hoeft te doen. De besparing is vaak blijvend en met het uitgespaarde geld kunnen eventueel andere maatregelen genomen worden, zoals het plaatsen van ledlampen of andere energiebesparende maatregelen die wel een (kleine) investering vergen. Het jaar daarop is de energierekening nog lager. En de uitstoot dus ook.

Urgenda doet de begeleiding van de energiestrijd vaak kostendekkend of legt daar zelf wat geld op toe. Daardoor konden we niet investeren in het overdragen van de opgedane kennis aan andere zorghuizen en waren we beperkt in het aantal instellingen dat we tegelijk konden doen.

DOEL project 1

Met een bijdrage van het Ministerie BZK kunnen we:

1. Minimaal in 40 zorghuizen die nog niet eerder hebben meegedaan 10 tot 15% energie laten besparen (en indien er meer willen aanhaken, kan dat wellicht ook wel tot 50 zorghuizen oplopen) én
2. Informatiemateriaal maken voor alle zorghuizen, zodat meer instellingen kunnen gaan besparen tegen zeer lage kosten. Kosten die in het algemeen binnen 6 tot 18 maanden terugverdiend zijn. We delen al onze kennis en wijzen de zorghuizen de weg naar MKB waarmee ze zelf aan de slag kunnen om energie te besparen. Dat levert extra werkgelegenheid na corona en hopelijk ook nog extra besparing.

1.1 Hoe werkt de energiestrijd zorghuizen?

Urgenda begint zo snel mogelijk aan de promotie van de energiestrijd 2020-2021. Het idee is dat deelnemende zorghuizen in het stookseizoen drie maanden lang meedoen om zo veel mogelijk energie te besparen zonder investeringen te hoeven doen. De activiteiten bestaan uit twee hoofdrichtingen:

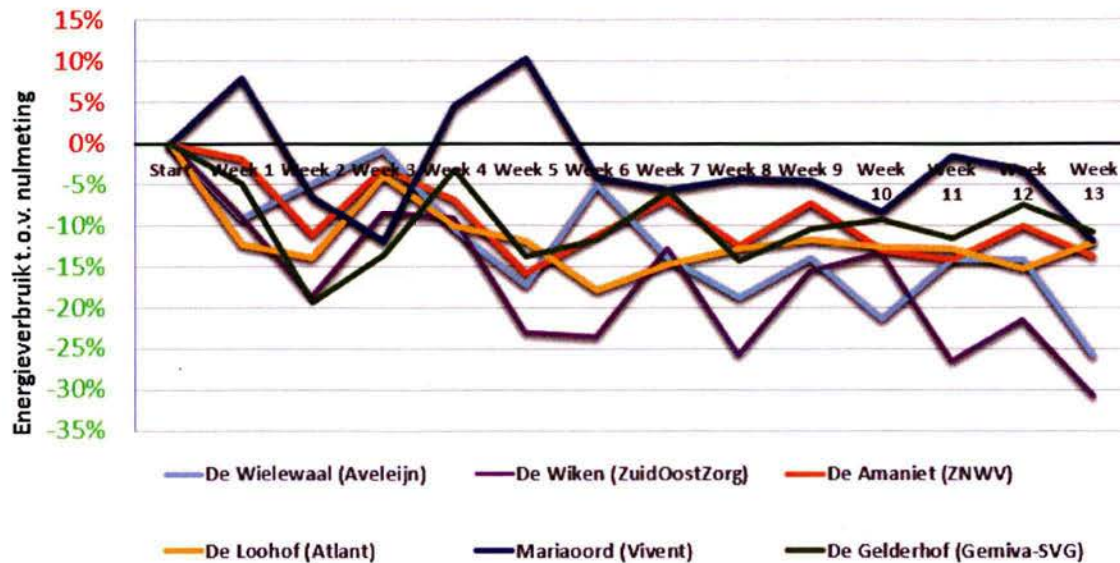
1. Technische schouw, door een technisch team, om te kijken wat er simpel verbeterd kan worden aan de warmte installatie en andere energie-slurpende apparaten zonder serieuze investeringen. Dat gaat dan doorgaans om anders instellen, beter afstellen van de centrale verwarming, tochtplekken identificeren of heel goedkope isolatie maatregelen van buizen bijvoorbeeld.
2. Gedragscampagne. Het grootste deel van de activiteiten in de drie maanden dat we actief zijn in de zorghuizen, is gericht op ander gedrag: zelf samen energie besparen. Met speciale acties en activiteiten worden vele bewoners, medewerkers maar ook bezoekers en familieleden geïnformeerd en betrokken bij de energiestrijd. Het wedstrijdelement zorgt ervoor dat men heel actief, of zelfs fanatiek, gaat kijken hoe het eigen zorghuis op een leuke manier zo veel mogelijk energieverspilling voorkomt. Door energiebingo's, energiekruiswoordpuzzels en allerlei concrete activiteiten raken deelnemer steeds meer vertrouwd met maatregelen die zij kunnen nemen.

Nulmeting

De wedstrijd begint met een nulmeting: hoeveel energie gebruikt een zorghuis nu? Daartoe wordt gekeken naar oude energierekeningen, tussenmeters en alle andere data die aanwezig is.

De wedstrijd gaat over wie procentueel het meest bespaart. Niet over de laagste rekening. Dus nieuwe zorghuizen die al een relatief lage rekening hebben, zullen harder moeten werken om te winnen, dan oudere huizen waar nog heel veel energie verspild wordt. Die laatste huizen zetten wel veel meer zoden aan de dijk vanuit klimaatperspectief. Dus daar zien we graag grote besparingen!

Strijdverloop van het verbruik

Hierboven een voorbeeld van het energieverbruik in zes zorghuizen gedurende de energiestrijd. Met behulp van de wekelijks aangeleverde data, maakt het ondersteunende team wekelijks bekend welk zorghuis hoeveel heeft bespaard en wie aan kop ligt in de race. De ervaring leert dat men steeds fanatieker wordt naarmate de wintermaanden vorderen.

Resultaten zijn heel duidelijk en meetbaar

We monitoren de hele winter met verschillende meterstanden hoeveel een zorghuis verbruikt en vergelijken dat met de voorgaande jaren. Daarmee zien we heel precies wat in 1 stookseizoen is bespaard ten opzichte van voorgaande jaren. Doorgaans is dat 10-15% en dat kan al snel 15.000 euro zijn in die drie maanden!

Team in het zorghuis

In september en oktober beginnen we met bijeenkomsten om de energiestrijd uit te leggen en te vertellen dat het belangrijk is om een actief team te hebben in het zorghuis. Dat kunnen mensen zijn uit de zorg, van de technische dienst of ook bewoners. In elk huis zitten wel ingenieurs die graag meedoen met de technische oplossingen en anderen die meehelpen met de sociale activiteiten. Hoe actiever en enthousiaster dit team, hoe meer kans om te winnen, hebben we gemerkt de afgelopen jaren. Deze fase vóór de energiestrijd start, is daarvoor heel belangrijk en tijdsintensief. Veel medewerkers zijn al vrij druk, dus ze moeten vaak overtuigd worden om mee te doen. Als het eenmaal loopt, dan vindt men het altijd heel leuk. Het staat of valt met een goed team in het zorghuis. Wij kunnen dat team ondersteunen met materiaal, ideeën, kennis en enthousiasme, maar wij lopen daar niet dag en nacht rond en de medewerkers en bewoners wel. We gaan speciale aandacht geven aan het zoeken van de juiste 'energiecaptains' en hen verleiden om mee te doen.

Drie maanden "strijd"

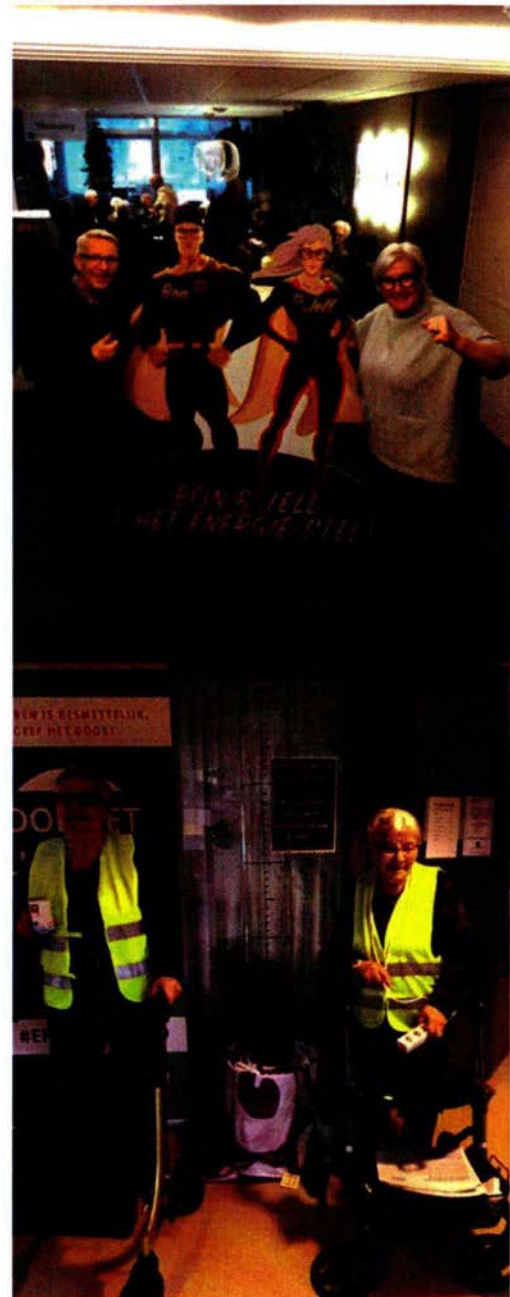
In de drie wintermaanden strijden de zorghuizen tegen elkaar om de beker, de eer én het lentebal, die horen bij het winnen van de Energiestrijd. Ze worden in die periode begeleid en krijgen materiaal aangereikt, maar elk jaar verzint men ook weer nieuwe activiteiten om het animo omhoog te krijgen om samen te besparen. Besparingsmaatregelen kunnen o.a. zijn:

- Licht niet onnodig laten branden of (avond)tijden en buitenverlichting beter afstellen;
- Halogeen of gloeilampen vervangen door ledverlichting;
- Apparaten niet onnodig laten aan staan (computers, printers, biljarttafels, etc.);
- Elektrisch verwarmde badkamervloer niet onnodig aan laten staan;
- (Centrale) verwarmingsinstallaties beter afstellen of waterzijdig inregelen;
- Verwarming lager zetten waar (en in welke ruimtes) dat kan (zonder kou te hoeven leiden! Het gaat om besparingen die niet leiden tot minder comfort!);
- Tochtkieren opsporen en verhelpen.

In ieder huis zijn andere maatregelen mogelijk en in ieder huis vindt men andere manieren om bewoners en personeel mee te krijgen 'in de strijd'. Wij verspreiden ideeën en materiaal, ook van vorige jaren, zodat goede vondsten meermaals benut kunnen worden.

De energiecaptains sporen mede-inwoners of gebruikers van het zorghuis aan om zoveel mogelijk energie te besparen, natuurlijk zonder verlies van comfort. Zij geven ook elke week de cijfers door: wat was het gebruik van energie (gas en elektra) die periode. De centrale organisatie van de energiestrijd houdt van alle deelnemers de cijfers bij en deelt die ook onderling, zodat zorghuizen kunnen zien hoe goed ze het doen t.o.v. de andere deelnemers.

Er wordt vervolgens gekeken wie in 3 maanden tijd procentueel het meeste energie weet te besparen. Dat zorghuis wint de energiestrijd en krijgt het Lentebal aangeboden op de winnende locatie. Het Danspaleis komt met muziek die ouderen heel leuk vinden en iedereen wordt geholpen om te dansen, of je nu in een rolstoel zit of niet. Dit is voor velen het hoogtepunt van de Energiestrijd.

Enthousiaste "energiecaptains" bij twee winnende zorghuizen

1.2 Planning

a. Juni t/m september

- Zorghuizen folder/boekje toesturen met brief. Doet u mee? De eerste 40 zorghuizen krijgen een voucher om mee te doen (tot max 50 zorghuizen). Alle relevante zorghuizen krijgen informatie over energie besparen en over mogelijke deelname aan de Energiestrijd Zorghuizen;
- Actief zorghuizen benaderen om mee te doen. Naast het management overtuigen, zullen ook energiecaptains geworven moeten worden met een "verleidingspakket";
- Informatiebijeenkomsten, o.a. bij de winnaar van vorig jaar, om beslissers en energiecaptains te enthousiasmeren en motiveren. Voorbeelden komen voorbij en alle vragen worden beantwoord. In deze tijd waarin artiesten het moeilijk hebben, willen we ook artiesten die oudere mensen goed kennen meenemen om informatiebijeenkomsten ook aantrekkelijk te maken.
- Voorbereiden informatiesysteem waarin alle data wordt bijgehouden
- Website updaten, materiaal maken voor de 40-50 zorghuizen, waarmee men gezamenlijke activiteiten kan organiseren van energie bingo's tot warme truiendag met "Granny's Finest".
- Extra gadgets maken als 'energiebesparingsmeter' bij de ingang, speldjes maken voor de energieambassadeurs in het zorghuis of 'bespaarstickers'

b. Oktober tot start energiestrijd half december

- Nulmeting in alle deelnemende zorghuizen maken
- Energiecaptains bij elkaar halen en goed informeren
- Regelen technici voor de technische schouw bij begin van de strijd

c. December tot en met maart

- In deze periode loopt de wedstrijd
- Energiecaptains krijgen ondersteuning en dienen elke week hun cijfers of update in
- Nieuwsbrief gaat regelmatig naar alle deelnemers, met daarin ook tips en trucs
- In het begin van de strijd komt een technische expert die met de technische ondersteuning vanuit het zorghuis door het hele complex loopt en alle simpele maatregelen ter plekke neemt of uitlegt wat er simpel gedaan kan worden zonder grote investeringen om meer energie te besparen
- Ook op het gebied van gedrag wordt gekeken waar er overbodige energie wordt

- verbruikt en hoe al makkelijk bespaart kan worden door minder te verspillen
- In de loop der maanden wordt men meestal fanatieker en inventiever en komen er meer vragen wat men nog kan doen. Daar worden ze bij geholpen.
- d. April- mei
- Afronding project, rapportage, nazorg.

1.3 Budget en organisatie

In het kernteam zitten twee ervaren mensen, die al vaker de energiestrijd hebben georganiseerd, aangevuld met iemand die de data invoert en allerlei andere klussen doet. De ervaren mensen bezoeken de zorghuizen, begeleiden de energiecaptains, zorgen voor de communicatie, van nieuwsbrieven tot folders en de bijeenkomsten. De precieze aantallen dagen en tarieven, zullen afhangen van het aantal zorghuizen dat meedoet en hoe actief die zijn, en de precieze tarieven die volgens de juiste methodiek worden berekend met behulp van de accountant. De technische mensen voor de technische schouw worden meestal ingehuurd. Er is al een pool van ervaren mensen die dit soort activiteiten vaker doet, ook voor de energiestrijd.

Kosten deelproject 1

Kosten mensen	Totaal (euro)
Kernteam project 1 juni t/m april	5.1.2.f
Technische mensen schouw	
Overige kosten	
Communicatie (site, folder, nieuwsbrief etc)	
Danspaleis Lentebal & activiteiten	
Materiaal voor zorghuizen/captains	
Informatiesysteem/dataverwerking	
Totale kosten	
Opbrengst voor zorghuizen door besparing (gemiddeld 12.500/zorghuis)	
	500.000 euro

1.4 Besparing & andere resultaten

4,2 kiloton CO₂ bij de 40 deelnemende zorghuizen, daarmee besparen ze 500.000 euro aan energiekosten. Veel van deze maatregelen zijn permanent, dus dit levert de zorghuizen structureel geld op en daarnaast leidt het tot structurele CO₂-besparing.

Met ons boekje waarin we ervaringen delen, tips geven en doorverwijzen naar MKB-bedrijven en ZPPers om te ondersteunen, verwachten we dat andere zorghuizen ook maatregelen gaan nemen, maar dat is moeilijk te kwantificeren en bewijzen.

Naast het besparen van CO₂ leidt de energiestrijd ook tot veel actie en meer sociale contacten. Bewoners krijgen nieuwe contacten en ervaren meer zingeving in hun dagelijkse activiteiten. Er is meer interactie met omwonenden, bezoekers en personeel.

2. Campagne “Zet m op 70! “

Onderdeel van maatregel 29 was:

LANDELIJKE BEWUSTWORDINGSDAG: 'HOW LOW CAN YOU GO?'

Komend stookseizoen kan een landelijke bewustwordingsdag worden georganiseerd over het lager instellen van de cv-ketel. Ketels die op 80-90 graden staan, kunnen vaak probleemloos naar 70 of lager en bewoners kunnen zelf experimenteren welke temperatuur nog comfortabel is en welke verlaging mogelijk is na het ophangen van dikkere gordijnen of het plaatsen van radiatorfolie. Hoe dan ook besparen de meeste bewoners geld. Een project van projectgroep Warm in de Wijk in samenwerking met TU Delft, Hou van je Huis/gemeente Den Haag en WaterLab om de temperatuur in de cv terug te draaien naar 70 graden was zeer succesvol. Alle deelnemers hielden ook ná de campagne de cv op 70 graden. Dit is de eerste makkelijke en geld besparende stap die consumenten zelf kunnen doen.

DOEL project 2

In dit project gaan we zorgen dat 100.000 mensen de watertemperatuur van hun CV-ketel gaan verlagen. Het concrete doel is:

Besparen van 10 mln kuub aardgas door 100.000 mensen te verleiden hun CV-ketel van 80 graden op 70 graden te zetten. Dat bespaart per jaar 18,8kton CO₂ en voor die 100.000 mensen samen ongeveer 7 miljoen euro.

2.1 Cv-ketel van 80 graden naar 70 graden

Naast de energiebesparingsproducten die mensen kunnen kopen al dan niet met wat steun van hun gemeente (uit de RRE-subsidie), kunnen ze ook heel makkelijk geld besparen door hun CV-installatie, die meestal op 80 graden of hoger staat, anders in te stellen, nl. op 70 graden. In de meeste gevallen kan dat zonder enig verlies van comfort (en soms kan lager dan 70 graden ook nog wel) en levert het wel gemiddeld 100 kuub gas besparing van energie op, oftewel zo'n 70 euro per jaar.

Er is al geëxperimenteerd met een reeks huizen in Den Haag (070), waar bijna alle mensen de Cv-ketel blijvend op 70 lieten staan. In dat project kwam een installateur langs om de Cv-ketel lager te zetten. Aangezien we dit keer veel meer mensen willen bereiken, hebben we een gelaagde strategie:

- We maken simpel informatiemateriaal waarin uitgelegd wordt waarom en hoe je je Cv-ketel op 70 kunt zetten.
- Bij moderne Cv-ketels is het heel makkelijk en duidelijk hoe je de knop van 80 op 70 graden zet. Bij oudere ketels moet je soms drie stappen zetten. We gaan korte filmpjes maken van zoveel mogelijk ketels om te laten zien hoe je de temperatuur lager instelt. Die filmpjes kunnen ook gemaakt worden en ingeleverd bij ons door energie coöperaties die gaan meehelpen. We verzamelen zo veel mogelijk verschillende Cv-ketels met beschrijving en/of filmpje om te laten zien hoe je mee kunt doen.
- Voor mensen die de beschrijving en de filmpjes toch te ingewikkeld vinden, gaan we op veel plekken de mogelijkheid aanbieden dat een expert langskomt om te helpen. Dat kan iemand van een energie coöperatie zijn, of via Winst uit je Woning of via Thuisbaas of via andere partners. Deze mensen helpen, maar nemen ook informatie mee hoe je nog meer energie zou kunnen besparen.

Om de aandacht op deze campagne te zetten, willen we ook een **nationale campagne** maken met **radiospotjes en veel sociale media**. Wellicht dat we 10-10, voorheen vaak de Dag van de Duurzaamheid, willen kijken of we zo veel mogelijk mensen kunnen aansporen deze stap tegelijk te nemen.

We organiseren dit **samen met partners**, zoals de honderden lokale energie coöperaties. Zij krijgen van ons materiaal en wij maken filmpjes en de centrale website. Voor coöperaties is het een mooie gelegenheid om in contact te treden met (potentiële) klanten.

Daarnaast werkt de organisatie Winst uit je Woning al samen met ontzettend veel gemeenten en schrijven ze namens die gemeenten bijna een miljoen mensen per jaar aan, om ze te wijzen op energiebesparende maatregelen die via collectieve inkoop veel betaalbaarder zijn gemaakt en die mensen heel makkelijk kunnen nemen (met subsidie). Zij zijn bereid om in die brief ook mee te nemen dat mensen zonder kosten geld kunnen besparen door de temperatuur van de Cv-ketel te verlagen. Via de collectieve inkoopacties kunnen zij overigens ook aanbieden om zeer betaalbaar de radiatoren goed waterzijdig in te regelen. Dat kan ook al snel 10% schelen op de gasrekening!

2.2 Planning & Activiteiten

Juni – september	Oplijnen energie coöperaties e.a. voor actiemaand oktober 2020 Maken uitleg filmpjes Maken website met uitleg
Oktober 2020	Actiemaand met 10-10 als hoogtepunt “Zet m op 70!” Eerste 10 dagen van oktober radiospotjes en sociale mediacampagne 100.000 mensen gaan hun Cv-ketel op een lagere temperatuur zetten
Winter 20-21	Vanuit energie coöperaties, energieloketten en ander organisaties die werken aan energiebesparing gaan we actief mensen helpen om hun Cv-temperatuur omlaag te zetten. Doorlopende campagne “Zet m op 70” Via Techniek NL ook installateurs informeren en mee laten doen
April – mei 2021	Evaluatie en rapportage resultaten

Meetbaar

We gaan mensen vragen op een actiesite te melden wanneer ze meedoen. Daarmee kunnen we precies meten hoeveel kuub gas er wordt bespaard, als ze hun CV-ketel op 70 (of lager) laten staan.

2.3 Budget en organisatie

Een campagneleider zal dit project trekken en samen gaan werken met vele tientallen mensen bij energie coöperaties en andere groepen die actief werken met mensen die energie willen besparen.

We zullen filmpjes maken waarop mensen heel simpel en duidelijk kunnen zien hoe je bij verschillende Cv-ketels de temperatuur op 70 graden kunt zetten. Deels kunnen professionals bij energie coöperaties die filmpjes wellicht zelf maken, deels zullen we de meest voorkomende apparaten met een professionele filmer maken. Dat alles zal ge-edit moeten worden en op een handzame website moeten komen

Als we ook willen proberen om op 1 moment heel veel aandacht te genereren door bijvoorbeeld op 1 dag 100.000 mensen bereid te vinden om de Cv-installatie op 70 te zetten

Kosten deelproject 2

Zet m op 70		Euro
Campagneleider & ondersteuners		
Korte uitlegfilmpjes verschillende Cv-ketels		
Radiocampagne in de aanloop naar 10-10		
Folders en website		
<i>Energiebesparing bij 100.000 huishoudens</i>	<i>18,8 kton CO₂</i>	<i>7.000.000 euro/jaar</i>

5.1.2.f

2.4 Besparing & andere resultaten

We besparen in 1 jaar 18,8 kton CO₂ en voor die 100.000 mensen een lagere energierekening van samen 8 miljoen euro. Het leidt ook tot meer bewustzijn over besparen zonder kosten. We zullen ook andere ideeën aanreiken om nog extra besparing te realiseren.

3. Veluwe in je Achtertuin

Meer groen in de stad zorgt voor verkoeling, betere afwatering, schonere lucht, meer biodiversiteit en gelukkigere en gezondere mensen. En het is belangrijk voor CO₂-opslag. Toch zijn veel bestaande woonwijken erg versteend, haalt Nederland de gestelde biodiversiteitsdoelen niet, is onze lucht sterk vervuild door te veel fijnstof en vraagt klimaatverandering om veel meer groen.

Hoogste tijd om te vergroenen! Niet alleen in de landbouw en door meer bossen aan te planten, maar vooral ook meer groen in de achtertuin en in het straatbeeld. Urgenda wil komend jaar samen met vele partners werken aan een campagne om burgers meer doordrongen te krijgen van het belang van groene tuinen.

Als iedere tuinbezitter de komende 5 jaar elk jaar 2 m² tuin weet te vergroenen; of dat nu is door te onttregelen of door een sedumdak aan te leggen, dan creëren we met elkaar een nieuw park de Hoge Veluwe aan oppervlakte groen. Universiteit Wageningen berekende voor Tuinbranche Nederland dat iedere vierkante meter waar tegels worden vervangen door groen, een CO₂-winst van 3,3 kg/jaar oplevert.

Urgenda gaat in deze campagne samenwerken met Stichting MEERGroen, de Nationale Boomfeestdag, de Vereniging Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling (GDO) met haar netwerk van 100 Natuur- en milieueducatie centra en 500 stadsboerderijen, Tuinbranche Nederland met tuincentra en jaarlijks 50 miljoen bezoekers, Stichting Rooftop Revolution, Stichting Straatboer en meer.

DOEL project 3

1. 1 miljoen bomen weggeven, waarvan 500.000 aan huishoudens om hun tuin of wijk mee te vergroenen, bedrijven en gemeenten om de gebouwde omgeving van meer groen te voorzien;
2. Onttregelen in 100.000 tuinen en buurten en mensen daartoe verleiden door o.a. een gratis boom aan te bieden.
3. 5 extra wijken of straatprojecten gaan ondersteunen om over te gaan op groene daken samen met Rooftoprevolutie

3.1 Reeks activiteiten

Boomweggeefdagen in het hele land

Samen met MEERGroen, vereniging GDO, de Caring Farmers en de Nationale Boomfeestdag gaat Urgenda het komende plantseizoen een miljoen gratis bomen weggeven. De helft van deze bomen zal aan boeren worden gegeven, de andere helft gaat naar burgers, bedrijven en gemeenten en is bedoeld voor het vergroenen van de bebouwde omgeving.

Stichting MEERGroen verzamelt samen met terreinbeheerders en vrijwilligers het overschot aan struiken en boompjes in natuurgebieden, en geeft deze gratis weg. Dat doet zij al sinds 2008 in Hoofddorp, en rond afgelopen boomplantdag heeft de stichting zo'n 40.000 bomen weggegeven aan burgers. Komend jaar doen we dat in samenwerking met Natuur en Milieuentra en kinderboerderijen in het hele land. De Natuur en Milieuentra gaan weggeefdagen organiseren, maar ook zoeken naar geschikte plekken in hun gemeente waar bomen geplant kunnen worden.

De boomweggeefdagen worden door Urgenda ondersteund met communicatiemiddelen, zodat alle burgers die op de boomweggeefdagen afkomen worden geïnformeerd over nut en noodzaak van klimaatvriendelijke groene tuinen inclusief handige tips. Deze tips leiden de burger weer naar de tuincentra.

Onttegelacties & klimaatvriendelijke tuinen

WNF, IVN en Tuinbranche Nederland hadden dit voorjaar een grote actie gepland waarbij burgers hun tegels konden inruilen voor planten. Volgens onderzoek door Tuinbranche Nederland is dit de beste manier om Nederlanders te overtuigen om de tuin te vergroenen. Deze actie viel vanwege corona in het water, maar zal alsnog later in het jaar plaatsvinden. Ook is de Tuinbranche bezig met klimaatpleinen en een opleiding voor het personeel zodat zij goede voorlichting kunnen geven over klimaatvriendelijke & biodiversiteitsvriendelijke tuinen en groene daken. Urgenda gaat deze campagne ondersteunen en versterken.

Groene daken

Met de toenemende hete zomers is het belangrijk dat groene daken meer aandacht krijgen. Steeds meer mensen schaffen een airco aan, terwijl een groen dak hetzelfde effect kan hebben. Groene daken besparen dus energie, maar zorgen ook voor meer biodiversiteit en schonere lucht.

Veel gemeenten willen meer groene daken, maar in wijken lopen zij op tegen verschillende meningen van bewoners, VVE's etc. Urgenda wil samen met Rooftoprevolutie enkele wijken en straatprojecten gaan ondersteunen en deze als voorbeeld laten zien voor andere burgers.

Onttegelen bij bedrijven

Nederland telt 153 km² parkeerplaats, 800 km² bedrijventerrein en vele andere bestrate plekken waar onttegeld zou kunnen worden om groenere wijken, bedrijventerreinen en winkelgebieden te creëren. Urgenda gaat de koppeling leggen tussen bedrijven, St. Straatboer, Rooftoprevolutie, netwerk GDO en MEERGroen. Bedrijven die willen onttegelen kunnen zich melden voor gratis bomen van MEERGroen en planthulp en advies van de lokale Natuur & Milieu centra. Ze krijgen tegelijkertijd de optie om de medewerkers te betrekken door het aanleggen van bonenplanten en andere groente en fruit langs hekken en gebouwen op bedrijventerreinen (door St. Straatboer). Deze bonen zorgen voor gratis plantaardig eiwit en betrokkenheid voor de medewerkers, een initiatief van St. Straatboer, die ook samenwerkt met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Urgenda zoekt naar samenhang en onderlinge versterking van alle bovengenoemde projecten.

3.2 Planning Activiteiten

Juni 2020	Opzetten Actie Meer Bomen Nu
Juni-november 2020	Werven plant- en oogstlocaties Voorlichting en communicatie over nut en noodzaak van meer groen in de stad Ontwikkelen flyers en promomateriaal.
Augustus 2020	Voorlichting over groene daken. Mooie voorbeelden van wijk- en straatprojecten verspreiden.
Augustus 2020	Ondersteuning van onttegelaacties door Tuinbranche, WNF en IVN.
September-november 2020	Koppeling maken tussen oogst- en plantlocaties en vrijwilligers.
14-22 november 2020	Oogst- en plantopleiding voor natuurbeheerders o.l.v. Meergroen, ook belangrijk voor opschaling naar 5 miljoen bomen in 2021/2022.
November 2020 - maart 2021	Oogsten van jonge zaailingen in natuurgebieden en 500.000 bomen en struiken planten bij boeren.
Maart 2021	Teams per regio opzetten voor de boomweggeefdagen Boomweggeefdagen in het hele land inclusief voorlichting voor consumenten. Minimaal 500.000 gratis bomen en struiken voor burgers, bedrijven en gemeenten voor meer groen in de bebouwde kom
April	Evaluatie (na monitoring) van aantal vierkante meters vergroening bij boeren, burgers, bedrijven en op daken. Beslissing tot opschalen in 2021/2022

3.3 Budget en Organisatie

Kosten mensen	Dagen	Tarief	Totaal (euro)
Kernteam juni t/m april	5.1.2.f		
Partners			
Overige kosten			
Communicatie (site, flyers, filmpjes, nieuwsbrieven etc)			
Reiskosten			
Lease groene elektrische projectbus voor de vergroenacties – vervoer bomen			
Totale kosten			150.000

3.4 Besparing en andere resultaten

1. Een miljoen gratis zaailingen weggeven en wegbrengen, leidt tot 440.000 m² groen * 3,3 kg CO₂/m² = 1452 ton CO₂ vastgelegd in bomen/bodem.
2. Tuinbranche actie: 6.000 m² extra groen * 3,3 kg CO₂/m² = 20 ton CO₂.

Totaal 1472 ton CO₂ vastgelegd in 1 jaar.

Andere resultaten (moeilijk SMART te maken):

- Verkoeling
- Meer biodiversiteit
- Meer bewustwording m.b.t. de rol van groen in de gebouwde omgeving
- Meer groene daken: meer energiebesparing

4. Duurzame zwembaden

Al in 2012 ging Urgenda op bezoek bij het toen duurzaamste zwembad van Nederland in Zeist. Sinds die tijd hebben de experts wel meer kennis vergaard, maar zijn de zwembaden nog niet in een hoog tempo verduurzaamd. Hoewel er allerlei manieren zijn om zonder aardgas water te verwarmen en om van je dak zowel elektriciteit als warm water te halen en veel minder warmte te verliezen en restwarmte opnieuw te benutten, wordt het toch maar mondjesmaat toegepast.

Er zijn een paar koplopers die zwembaden duurzaam verwarmen met warmte uit het riool, riothermie genaamd, zoals op Urk, of op andere vernieuwende manieren, maar dat zijn er eerder tientallen dan honderden. De meeste van de 700 publieke zwembaden zijn nog steeds grote onduurzame energieverbruikers. Dit terwijl er wel veel kennis van zaken is in het land over oplossingen om zwembaden te verduurzamen. Maar als je investeringen doet als zwembad exploitant en daardoor gaat je subsidie van de gemeente achteruit, dan blijkt er weinig motivatie te zijn om er toch mee aan de slag te gaan.

Dit terwijl veel zwembaden wel grote energieverbruikers zijn en daardoor ook wettelijk verplicht om de maatregelen te nemen die ze binnen vijf jaar kunnen terugverdienen. Een aantal maatregelen uit het 54puntenplan voldoen in ieder geval aan die eis en zouden indien relevant op een bepaalde locatie, dus meteen toegepast moeten worden, indien mogelijk:

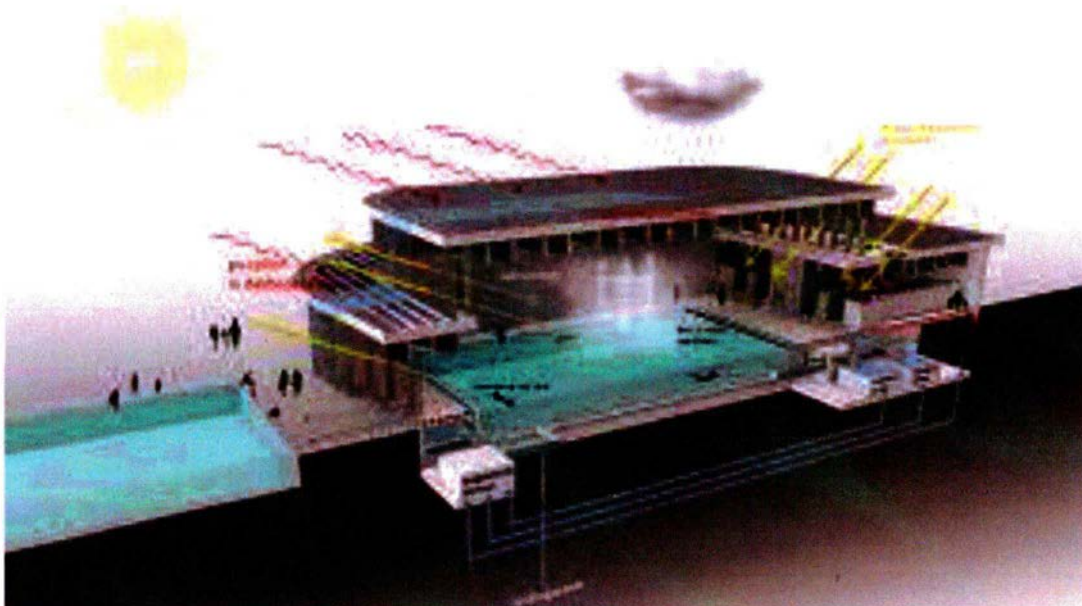
- Led-verlichting (maatregel 24)
- Verlichting uit na werktijd (maatregel 5)
- Inregelen warmte-installaties (maatregel 26)
- Maatregelen van de CO₂-prestatieladder (maatregel 28)
- Netspanning optimaliseren met gespecialiseerde apparaten (maatregel 52)

Daarnaast helpt het om:

- Te meten/ monitoren: wat is het verbruik, wat kunnen we aanpassen, meten we daarna een lager verbruik, kunnen we nog zaken verder aanpassen, etc.
- Gemeente, zwembad gebruikers en exploitanten samen aan oplossingen te laten werken, zodat degenen die investeren of actie ondernemen ook echt iets overhouden. Het moet ook lonen om iets te doen.

DOEL project 4

1. Minimaal 25 zwembaden in 1 jaar minstens 15% energie laten besparen.
2. Andere zwembaden informeren en inspireren aan te haken.

4.1 Zwembad Actieplan Energiebesparing

We maken een actieteam met specialisten van de verschillende bovengenoemde oplossingen plus de algemene zwembadspecialisten die al jaren werken aan het verduurzamen van zwembaden, zoals Jaarsma en Breet Consultancy. Zij werken oa met:

- Afdekzeilen om warmteverlies te voorkomen als het zwembad niet gebruikt wordt;
- Oplossingen met zon thermische energie en zon PV van daken
- Warmtepompen en restwarmte oplossingen.
- "Meten is weten": monitoring, managen regelinstallaties, bewaken, terugkoppelen, goed onderhoud

Met hen werken we plannen uit en maken we informatiemateriaal voor de zwembad exploitanten, eigenaren, gemeenten en omgevingsdiensten. We zullen het gesprek aan gaan met gemeenten en omgevingsdiensten om te zien hoe we de patstelling die er nu op veel plekken is kunnen doorbreken.

De vijf maatregelen uit het 54-puntenplan, zoals boven genoemd (maatregelen 5, 24, 26, 28 en 52) bieden we aan met het team tegen gereduceerd tarief te implementeren.

In eerdere studies gaven zwembaden aan interesse te hebben in:

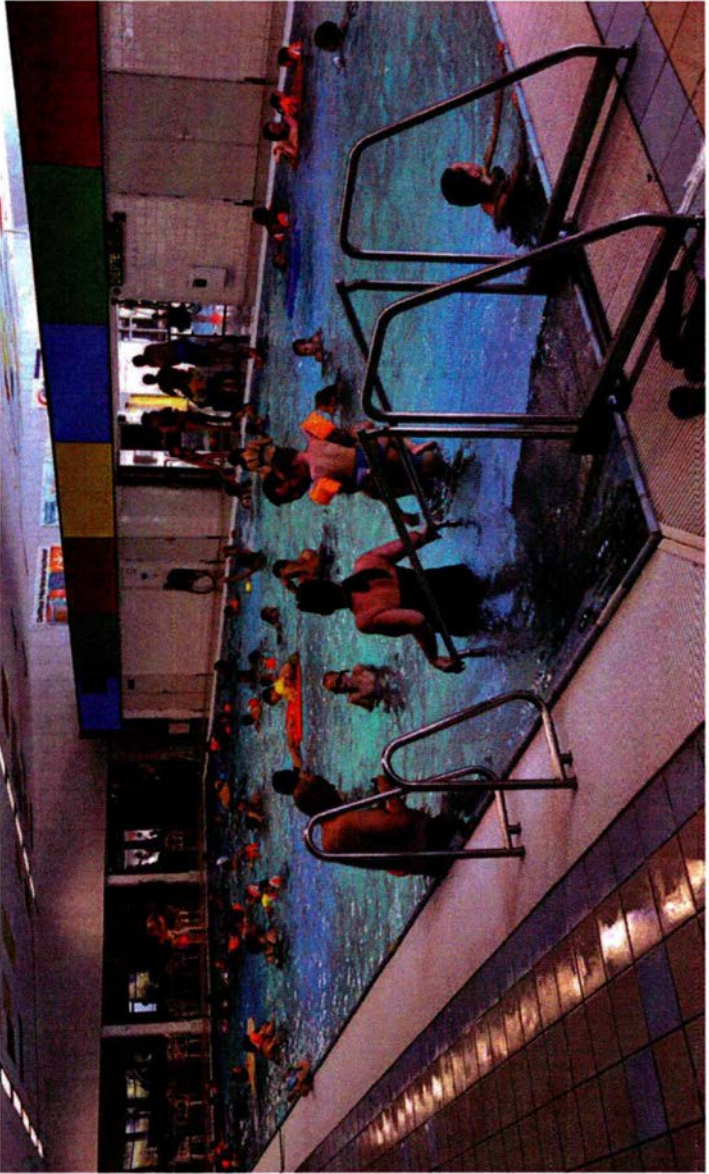
- Goede inregeling van installaties (91% van de respondenten)
- WTW uit ventilatielucht (60%)
- Grootchalige Ledverlichting (60%)
- Verbeterde isolatie dak, glas en muren (50%)
- Afdekking zwembad (39%)
- Dak volleggen met PV-panelen (52%)
- Warmtepomp voor verwarming badwater en voor verwarming ruimte (56 en 38%)
- Warmteterugwinning uit spoelwater en douchewater (41% en 33%)
- Grootchalige Ledverlichting (35%)

4.2 Goed voorbeeld doet goed volgen

Van een aantal technieken zijn al mooie voorbeelden. Andere technieken zijn nog niet eerder publiek gemaakt in combinatie met en zwembad, terwijl dat probleemloos zou moeten kunnen. We willen met zwembaden die enthousiast zijn een aantal proefopstellingen gaan doen en meten wat de precieze reductie daar is na het nemen van bepaalde maatregelen, om anderen te kunnen overtuigen. Nu de zwembaden nog dicht zijn of veel minder druk, kan er wel al geklust worden, dus dat zou geen probleem moeten zijn, misschien zelfs we een voordeel.

4.3 Planning activiteiten

Juni – juli	Identificeren zwembaden die mee willen doen en het meest geschikt lijken Contacten leggen met exploitanten en eigenaren en/of gemeenten Contacten leggen met de relevante omgevingsdiensten
Augustus – sept	Beter inregelen installaties Meten is Weten (monitoren, feedback, etc) Voorstellen maken voor verdere energiebesparing Uitvoeren wat nog mogelijk is
Okt – mei	Plan maken per zwembad en partijen daar achter krijgen Helpen bij zoeken naar financiers/ESCOs Doen van aanpassingen
Maart – april	Lessen en ervaringen boekstaven en breed verspreiden
April – mei	Monitoring en Rapportage

4.4 Budget en organisatie

De mensen van het kernteam zullen het project begeleiden en ook de contacten leggen met de gemeenten en omgevingsdiensten (wellicht ook met behulp van EZK). We beginnen met 10 gemeenten en hun omgevingsdiensten en kijken hoe snel we resultaat bereiken en besluiten daarna of we er nog meer kunnen doen.

We bieden 25 zwembaden aan tegen een laag tarief minimaal drie besparingsmaatregelen uit te voeren, die ze binnen 2 tot 5 jaar terugverdienen. Daarbij lijken het goed afstellen van alle installaties, spanningsoptimalisatie en duurzame verlichting vaak kansrijk te zijn, maar we staan open voor andere opties. Indien we er binnen budget meer kunnen doen, gaan we dat doen.

Ook bij dit project betrekken we allerlei Nederlandse partijen, die wellicht in deze tijd graag weer werk hebben. Dat zullen o.a. specialisten zijn van:

- Fedet en aangesloten ondernemers;
- Installateurs gespecialiseerd in 'hydronic solutions'
- specialisten in spanningsoptimalisatie
- specialisten energiebesparing en verduurzaming zwembaden

Kosten mensen	Dagen	Tarief	Totaal (euro)
Kernteam 1 jaar	5.1.2.f		
Externe specialisten			
Overige kosten			
Communicatie (folder etc)			
Proefopstellingen, meet apparatuur besparingsmaatregelen			
Overige materiaal 3 maatregelen			
Totaal			

4.5 Resultaten

Het doel is minimaal 15% besparing te realiseren in een jaar in 25 zwembaden. Op langere termijn kan dat veel meer worden. De meeste grotere aanpassingen vragen wel wat meer tijd dan 1 jaar. De snelle maatregelen leveren minimaal 1kton CO₂ besparing in een jaar.

Bij deelnemende zwembaden wordt de energiebesparing gemonitord.

5. Licht uit en Deuren dicht!

A. Deuren dicht

"Open winkeldeuren in de winter verliezen evenveel energie als 180 duizend vliegtourtjes Hongkong", schreef de Volkskrant in 2016. Een winkelier uit Amsterdam vertelt in datzelfde artikel dat een slimme schuifdeur maar liefst €4.500 per stookseizoen op de energierekening bespaarde. Toch houden de meeste winkeliers hun deuren vaak de hele winter open om klanten uit te nodigen naar binnen te komen. Gemeenten hebben de mogelijkheid om via een APV-winkeliers te dwingen om deuren dicht te houden, maar dit gebeurt nog nergens. Maatregel 46 stelde voor winkeldeuren en andere bedrijfsdeuren verplicht dichtgaan tenzij deze zijn voorzien van een voorziening die energieverspilling vermindert, zoals een luchtgordijn of een combinatie met draaideuren, tochtsluizen en slimme schuifdeuren.

Grotere bedrijven moeten dit eigenlijk en daar is vooral handhaving op de wet milieubeheer gewenst. We willen aan de slag met dit fenomeen en ook proberen op leuke en ludieke wijze de winkeliers die veel energie verbruiken te verleiden om veel minder warmte te verliezen en geld in de portemonnee te houden.

Onderzoekers uit Cambridge berekenden in 2010 dat een dichte winkeldeur een jaarlijkse besparing tot 10 ton CO₂ kan opleveren, het equivalent van drie retourvluchten Londen - Hongkong. Uit een steekproef van energieadviesbureau Ecofys bleek in datzelfde jaar dat zo'n 60 procent (zo'n 60.000 winkels) van de winkels in Nederland de deuren open laat staan. De winkeliers denken dat ze klanten verliezen als ze de deur dichthouden. Uit onderzoek blijkt echter dat dat voor veel winkels geen duidelijke daling van winkelbezoek geeft. Inmiddels zijn veel winkels voorzien van een luchtgordijn, maar veel van deze zijn volgens MKB Duurzaam niet goed ingesteld.

Gemeenten hebben zelf de mogelijkheid om winkeliers te vragen of dwingen om de deuren dicht te houden. Enkele gemeenten hebben geprobeerd om winkeliers dit vrijwillig te laten doen, maar geen enkele gemeente dwingt dit af. New York dwingt dit wel af in de zomer: winkeliers krijgen een boete van 1.000 dollar als zij 's zomers (airco) energie verspillen door de deuren open te laten staan. Het is de moeite om opnieuw te kijken of gemeenten mee willen helpen om hier meters te maken. Ook voor hun regionale energiestrategieën kan het helpen om samen met energie te besparen.

Luchtgordijnen met een automatische regeling zodat het luchtgordijn opereert op basis van meetgegevens van de buiten- en binnentemperatuur en de stand van de deur, zijn opgenomen in de energielijst van het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, ten behoeve van de Energie-investeringsaftrek (EIA). Deze fiscale regeling ondersteunt ondernemingen in investeringen in energiebesparende bedrijfsmiddelen en duurzame energie. Hier is handhaving het ontbrekende element en wellicht ook kennis en ondersteuning om dit te doen bij de winkeliers.

In Nederland waren in 2010 60.000 winkels met open deuren (Rapportage Ecofys open deuren P.21). Deuren dicht bespaart tot 10.000 kg CO₂-eq per winkel. Kortweg zou het in de winter een besparing kunnen opleveren tot wel 0,6Mton CO₂-eq. Voor winkeliers levert het gemiddeld 40% besparing op de energierekening. Dat is zeer de moeite waard!

Het plaatsen van luchtgordijnen bij te openen deuren is een effectieve maatregel waarmee bespaard kan worden. De branchevereniging voor ventilatie en binnenklimaat wil helpen om een afnameprotocol (opleverprotocol) te ontwikkelen waarin wordt geborgd dat de luchtgordijnen goed ontworpen, geïnstalleerd en onderhouden worden.

DOEL project 5A

In 25 gemeenten 50 winkels overhalen om de deur dicht te doen of slimmere voorzieningen te treffen. Dat levert ongeveer 3-5kton CO₂-besparing op, afhankelijk van de grootte van de winkels.

5.1 Bouwen op eerdere ervaringen

Er zijn jaren geleden acties geweest waarmee werd geprobeerd winkels aan te zetten tot duurzamer gedrag, zoals het dichtdoen en dicht houden van de deuren, in plaats van binnen verwarmen met een open deur en het uit doen van het licht na sluitingstijd. Na zo'n actieperiode zakt dat weer een beetje weg. Eén van de twee projectleiders van toen, Anne-Marie Pronk, wil graag de geleerde lessen nu gebruiken om te zorgen dat de winkels die nog steeds niet meedoen (of het weer zijn vergeten), alsnog te laten aanhaken.

In het stookseizoen (2010 – 2011) lanceerde Het Klimaatverbond de winkeldeurenactie 'Houd de warmte binnen'. In Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Bosch, Arnhem, Den Haag, Haarlem, Eindhoven, Maastricht, Nijmegen en Groningen gingen de 'StoereVrouwen', een inkoopleger van meer dan 1000 vrouwen, bij winkeliers op bezoek om hen te vragen de warmte binnen te houden. Zij wilden hun macht als consument wilden inzetten voor een duurzame wereld.

De campagne was een concrete kapstok om energiebesparing binnen het MKB aan de orde te stellen en onnodig warmteverlies en dus energieverstopping tegen te gaan. Door met de in roze geklede Stoere Vrouwen te werken, het "inkoopleger", werd de actie duidelijk zichtbaar. Er gingen weer andere groepen achteraan, die ook tegen de winkeliers zeiden dat ze echt wel bleven komen als de deur niet de hele dag open zou staan en dat ze een dichte deur juist waardeerden. Lekker warm binnen! Dit om de angst bij de winkelier weg te halen dat mensen niet meer binnenlopen als de deur dicht is.

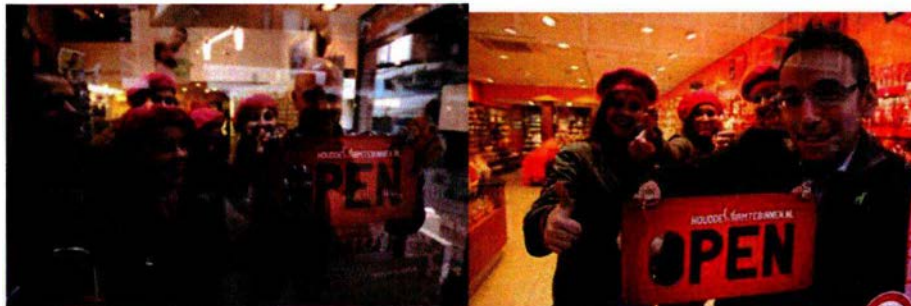
Stoere vrouwen spreken winkeliers aan op stoken

Winkeliers lijken in de wintermaanden vaak te stoken voor de straat. In veel winkels staan de deuren wijd open, wat leidt tot verspilling van kostbare energie. Het collectief StoereVrouwen trekt op 6 november gehuld in 'legerkleding' met roze pumps en baretten het land in om winkeliers te vragen hun warmte binnen te houden en niet langer de deuren open te laten staan. "In een tijd waarin van hen gevraagd wordt zuinig te zijn met energie en de klimaatverandering steeds zichtbaarder wordt is het niet meer van deze tijd." ● NTR

43 procent aan verwarmingskosten kan een winkelier besparen door een schuifpui gecombineerd met een luchtgordijn te plaatsen.

De deur ging dicht en een bordje "open" kwam op de deur (hier door de wethouders aangebracht):

Uit de Conclusies en aanbevelingen voor een vervolg nemen we over:

- Benut de successen: daarom hebben we Anne-Marie Pronk, verbonden aan het Klimaatverbond Nederland, een vereniging van meer dan 180 decentrale overheden (sinds 1991 actief), gevraagd om dit project te trekken, want zij was destijds ook projectleider;
- De kennis van gemeenten en daarmee goed kunnen communiceren is heel belangrijk. Het is handig als de gemeente de actie mede ondersteunt.
- Het was ook een goed idee om lokale groepen en vrijwilligers erbij te betrekken. Als je hen betrekt en voorziet van de goede informatie, dan geeft dat winkeliers ook vertrouwen dat consumenten niet wegblijven als de deur dicht is. De belangrijkste reden om deur open te laten, is dat men denkt dat er minder klanten binnenkomen als de deur niet open is. Dat gaan we opnieuw testen. Voor vertegenwoordigers van consumenten en positieve publiciteit zijn winkeliers veel gevoeliger dan voor een verzoek van de gemeente alleen.
- De kleine zelfstandige retailers zijn de beste doelgroep om te beginnen binnen een gemeente. Zij kunnen zelf beslissen en hoeven hiervoor geen verzoeken in te dienen bij het hoofdkantoor.
- Het lijkt een goed idee om hen nog meer te binden dan alleen met een bordje. Daartoe zullen we aanvullende acties opzetten.

5.2 Actieplan “Houd de Warmte Binnen!” - Activiteiten

Op basis van de geleerde lessen willen we het komende jaar zelf ons richten op de actieve deelname van zo'n 25 gemeenten. Als anderen aanhaken (energie coöperaties bijvoorbeeld) en meer gemeenten kunnen laten meedoen, dan vinden we dat natuurlijk heel fijn. Dat proberen we ook te laten ontstaan, maar onze eigen energie gaat naar 25 gemeenten. In die gemeenten zoeken we ook naar de aansluiting van energie coöperaties en groepen actieve bewoners. De deelnemende gemeenten zullen een goede mix zijn van kleine dorpsgemeenschappen en de grootste steden van Nederland zodat elke gemeente zich in een van de actieve deelnemers kan herkennen.

Wat we leren blijven we breed verspreiden en als we in samenhang met de andere activiteiten in dit projectvoorstel iets kunnen doen, dan zullen we dat zeker niet nalaten.

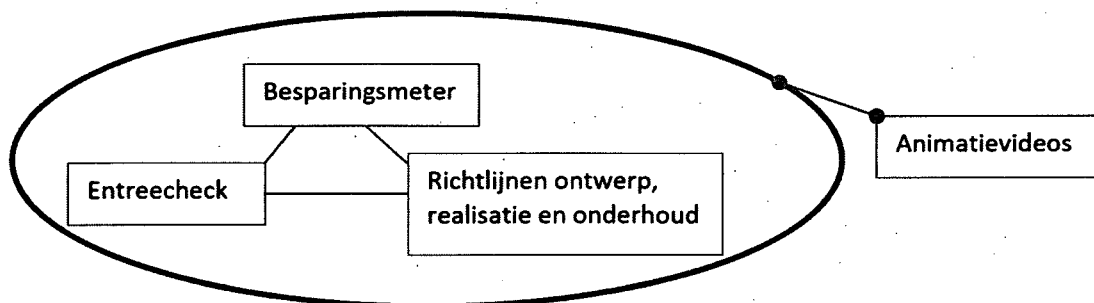
Er komt een website waar winkeliers, lokale groepen en individuen die mee willen helpen, gemeenten, handhavers en politici informatie snel kunnen vinden en ook middelen kunnen aanvragen of benutten voor verschillende doelgroepen zoals:

- Actiepakketten (bordjes voor op de deur aan de binnenkant en een flyer wat je in een winkel allemaal kunt doen om energie te besparen) voor verschillende doelgroepen;
- Folders, vlogs, logo's, filmpjes,
- Factsheets met informatie
- De groene loper (bruikleen)

Het kernteam en de externe projectleider zullen veel tijd besteden aan:

- Selecteren gemeenten waar we actief willen zijn en voor elke stad een actieplan maken;
- Werving deelnemende gemeenten, winkeliers, burgergroepen;
- bezoeken winkeliers met een groep vrijwilligers die de Nederlandse klimaatprobleembewuste consument kan vertegenwoordigen, ondersteund door lokale NGOs en energie coöperaties en/of andere lokale groepen;
- Ontwikkelen nieuwe factsheets, laatste stand van zaken wet milieubeheer, handhaving, bespaarpotentieel slimme winkel deur, deurdranger en energiezuinige verlichting, verlichting uit na sluitingstijd;
- Agenderen politiek;
- Ontwikkelen van de middelen;
- Organiseren persevents;
- Gesprekken met ketens;
- Onderzoek bijhouden en indien nodig zelf kleinschalig onderzoek laten doen;
- Verkennen van speelveld, wie kan wat doen;
- Actief benutten van de sociale media;
- Samenwerken met de brancheverenigingen en samen blijven zoeken naar de beste technische oplossingen. Veel technische info staat ook op de website van Stimular, <https://www.stimular.nl/maatregelen/winkel deur-zoveel-mogelijk-dicht-en-warmte-binnen/>.

De branchevereniging VLA werkt o.a. met de volgende methoden en middelen, waar we ook gebruik van kunnen maken:

In coronatijden kunnen we ook kijken naar airco uit en deuren open in de zomer. Daarnaast in de koudere periode zo lang mogelijk de verwarming uit en deur open. Pas als het koud wordt, speelt deur dicht en verwarming daarop aanpassen. Wij kijken komend winterseizoen wat het beste past.

B. Licht Uit!

5.3 Actieplan: "Doe het Licht Uit"

Winkels en kantoren laten nog steeds veel te vaak onnodig lichten branden na werktijd. Vaak staat de verlichting het hele weekend onnodig aan. Een timer, veegschakelaar, bewegingsdetectie of gewoon iemand daarvoor verantwoordelijk maken, doet wonderen en is zo terugverdiend. Grote energieverbruikers zouden deze vorm van besparing wettelijk dus gewoon al moeten doen. Dat zou gehandhaafd moeten worden door de omgevingsdiensten. We gaan met hen kijken naar manieren om onnodig licht aan laten staan te vermijden door meer handhaving.

Er zijn een aantal NGOs die al jaren werken aan lichtvervuiling, vaak met als hoogtepunt de "Nacht van de nacht", die we zeker gaan betrekken. We hopen ook van hun ervaring te leren. Ons project gaat specifiek over licht dat onnodig aan blijft staan 's avonds bij bedrijven. Eerder werd door ECN-TNO becijferd dat 536 miljoen kWh elektriciteit kan worden bespaard in Nederland door het uitschakelen van onnodige verlichting buiten bedrijfstijd. Wij zullen dat niet in één keer allemaal kunnen reduceren (dat zou 0,3 Mton uitstoot schelen in 1 jaar), maar we kunnen beginnen met 25 clusters van bedrijven in een bepaald gebied (bedrijventerrein of een gebied met veel kantoren waar veel lichtvervuiling is) en daar de aandacht op vestigen. Parallel zullen we voor zover mogelijk binnen het budget de kennis en ervaringen daarover verspreiden, in de hoop op bredere actie, ook van bedrijven buiten deze 25 clusters. Betere informatie en meer aandacht voor het onderwerp, ook op lokaal en regionaal niveau, is een manier om meer besparingen te bereiken.

Er zijn een aantal initiatieven om bedrijventerreinen klimaatneutraal en/of circulair te maken, die ook onnodig energie gebruik willen voorkomen, dus daar kunnen we wellicht mee samen werken of informatie uitwisselen. Zie o.a. duurzamebedrijventerreinen.nl en stichting Stimular.

We starten met de nadruk leggen op het tegengaan van lichtverspilling bij 25 bedrijventerreinen of bedrijvensclusters in een gekozen gebied. Het lijkt logisch om te kijken of we die bedrijventerreinen kunnen kiezen binnen de gemeenten waarmee we ook samenwerken in het kader van het tegengaan van energieverpilling door open winkelpuizen. Wellicht is er ook op andere onderwerpen

meteen samen te werken, zoals het vergroenen van achtertuinen en andere energiebesparingsacties. Hoe kleiner de gemeente, hoe meer kans, dat veel activiteiten bij dezelfde ambtenaren zijn belegd.

DOEL project 5B

Op 25 bedrijventerreinen/bedrijven clusters willen we minimaal 50 bedrijven die nu het licht 's nachts laten branden, overhalen om het licht 's nachts uit te doen. Als we toch in gesprek zijn proberen we ook de 50% bedrijven die nog geen LED gebruiken, over te halen de verlichting te verduurzamen. Doel: minstens 2,5 kton energiebesparing in 1 jaar.

5.4 Aanpak

We zoeken voor 25 bedrijventerreinen of clusters van bedrijven een coördinator/trekker/-ambassadeur/ondersteuner die op die plek een jaar lag gaat helpen om maatregelen te nemen. Allereerst om gezamenlijk het licht uit te doen na werktijd, maar als er eenmaal aan energiebesparing wordt gewerkt, kunnen ook andere zaken aangepakt worden. Het belangrijkste is dat men regelmatig dezelfde persoon op bezoek krijgt, die men vertrouwt. Deze persoon kan dingen regelen, uitleggen, mensen koppelen, wijzen op (financiële) regelingen, etc.

Deze coördinator kan zijn:

- Iemand van een lokale energie coöperatie ter plaatse;
- Iemand van een lokale NGO;
- Regiospinner;
- Energie coach
- Andere bevlogen persoon uit het netwerk van 800 organisaties.

Continuïteit is belangrijk, dus we zoeken voor elke plek iemand die zich voor een jaar wil verbinden. Uit verschillende rapporten en ervaringen blijkt dat mensen/bedrijven aan de slag gaan als ze technische ondersteuning krijgen die er ook op de lange termijn is en dat het eigenlijk niet uitmaakt of dat iemand is van de coöperatie, een bedrijf of de gemeente, als er maar vertrouwen is. Coaching, aan de hand nemen en samen aan de slag.

We gaan een hele reeks activiteiten oppakken en samenwerken, niet uitputtend:

- We sluiten aan bij bestaande initiatieven zoals De nacht van de nacht
- 50% van de ondernemers hebben LED, 50% dus nog niet. Samen met een aantal andere laaghangend-fruit-maatregelen bundelen en als basis voor een 'energie lunch', waar ondernemingen worden gestimuleerd om meer maatregelen te nemen;
- Ondernemers belonen die zuinig en slim met verlichting omgaan. Een teller bijhouden waar de meeste winst wordt geboekt. Lokale groepen betrekken, van NGOs tot Grootouders voor klimaat. Bejubelen wat goed gaat. Groene lintjes uitdelen.
- Aanjagen van deelname aan Alliantie klimaatactie en in ruil terugkoppeling vragen op gerealiseerd resultaat stoppen energieverspilling door onnodige verlichting
- Klimaatgesprekken bij bedrijven. Bespreekbaar maken. Klimaatgesprekken.nl

5.4 Organisatie en Budget

Voor dit project "Licht uit en deuren Dicht" werken we samen met een zeer ervaren projectleider die op deze onderwerpen al actief is geweest en daar ook een goed netwerk heeft opgebouwd. Doordat ze al jaren verbonden is aan Het Klimaatverbond van gemeenten en andere decentrale overheden, heeft ze ook in de gemeentelijke wereld uitstekende contacten, wat in dit project zeer veel meerwaarde heeft. Daarnaast zullen we een reeks organisaties aanhaken die op deze onderwerpen actief zijn geweest of er affiniteit mee hebben.

Kosten deelproject:

Kostensoort	Euro	
Campagneleider (extern 0,6 fte) & staf (intern)		
Bijdrage aan ondersteunende organisaties		
Campagnemateriaal (deurbordjes, folders etc)		
Informatiefilmpjes		
Website, nieuwsbrief		

5.1.2.f

5.5 Resultaten

In 25 gemeenten 50 winkels overhalen om de deur dicht te doen of slimmere voorzieningen te treffen. Dat levert ongeveer 5kton CO₂ besparing op.

Op 25 bedrijventerreinen/bedrijven clusters willen we minimaal 50 bedrijven die nu het licht 's nachts laten branden, overhalen om het licht 's nachts uit te doen en de 50% bedrijven die nog geen LED gebruiken, over te halen de verlichting te verduurzamen. Dit levert minstens 2,5 kton energiebesparing in 1 jaar.

Totaal levert dit project 7,5kton CO₂-besparing op.

We houden bij hoeveel winkels en bedrijven hun gedrag en/of technieken aanpassen.

6. Energie Coöperaties

Sinds 2007 zijn er steeds meer lokale energie coöperaties gekomen, van Texel Energie tot Leudal Energie. Mensen kunnen lid worden van een coöperatie en daar zowel energie afnemen als energie produceren. De coöperaties organiseren gezamenlijke inkoopacties voor zonnepanelen, ze leggen zonnenvelden aan of hebben samen een windmolen. Als er winst gemaakt wordt, dan vloeit dat terug naar de gemeenschap voor lokale projecten. Er zijn inmiddels honderden coöperaties die mensen (burgers) in hun omgeving betrekken bij de energie transitie en samen steeds meer duurzame energie willen opwekken. Duizenden mensen nemen al stroom af bij die coöperaties. Samen aan de slag gaan maakt mensen enthousiast en het is leuk om je eigen energie op te wekken. Op die manier creëren de coöperaties enthousiasme voor het bredere verhaal dat we langzaam stoppen met aardgas en ook zelf zoveel mogelijk duurzame energie opwekken.

Er zijn op dit moment bijna 600 energiecoöperaties. Deze zijn niet allemaal even actief, soms zijn ze gecentreerd rondom 1 specifiek project. Maar er is ook een groep actieve coöperaties, die goed geworteld is in de lokale omgeving en daar actief allerlei project uitvoert en activiteiten organiseert. Dat is de groep energie coöperaties die we in dit project willen betrekken.

Veel coöperaties hebben op hun eigen manier al een aanpak bedacht om in wijken samen energie te besparen of samen een zonne-energieproject te doen, of een collectieve windmolen te exploiteren. Ze kunnen van elkaar leren. Dat gebeurt ook o.a. op de bijeenkomsten van HIER-opgewekt en in de gemeenschappen van Energie Samen, OMJ Nieuwe Energie en Energie VanOns. We kunnen daar in dit project verder aan bijdragen en daarnaast enkele concrete projecten doen die goed aansluiten bij de voorgaande projecten, vooral bij 2, 3 en 5, en soms ook bij 4, afhankelijk van de expertise en menskracht die aanwezig is in een coöperatie.

6.1 Samen lokaal in actie komen

De ongeveer 600 energie coöperaties kunnen samen heel veel verschil maken. In de eerdergenoemde projecten gaan we met ze samenwerken:

a. Zet 'm op 70

We organiseren dit o.a. samen met de honderden lokale energie coöperaties. Zij krijgen van ons materiaal en wij maken filmpjes en de centrale website. We zullen hen informeren (wellicht samenkomen, anders met een webinar) en bereikbaar zijn voor vragen. Voor coöperaties is het een mooie gelegenheid om in contact te treden met (potentiële) klanten. Om de aandacht op deze campagne te zetten, willen we ook een nationale campagne maken met radiospotjes en veel sociale media. Wellicht dat we 10-10, voorheen vaak de Dag van de Duurzaamheid, willen kijken of we zo veel mogelijk mensen kunnen aansporen deze stap tegelijk te nemen. Daar kunnen de coöperaties heel goed bij helpen (zie project 1).

b. Veluwe in je Achtertuin

Urgenda gaat met partners het komende plantseizoen een miljoen gratis bomen weggeven. De helft van deze bomen is voor burgers, bedrijven en gemeenten en is bedoeld voor het vergroenen van de gebouwde omgeving. De boomweggeefdagen worden door Urgenda ondersteund met communicatiemiddelen, zodat alle burgers die op de boomweggeefdagen afkomen worden geïnformeerd over nut en noodzaak van klimaatvriendelijke groene tuinen inclusief handige tips. In gemeenten met energie coöperaties die mee willen doen, laten we graag een deel van dit werk over aan de coöperatie. Gratis bomen voor coöperatieleden of juist voor mensen die je wilt verleiden om lid te worden!

Naast de boom-weggeef-acties, komen er ook onttegeldagen samen met andere NGOs en deelnemende partners bij tuincentra en dergelijke. Ook daar kunnen coöperaties aanhaken, door in bepaalde straten of wijken te helpen met "tegels eruit en plant erin". De tegels moeten verzameld worden (en liefst hergebruikt) en de gratis plantjes kunnen ter plekke uitgedeeld worden, dan

hoeven mensen daarvoor niet naar centrale plekken. Het creëert saamhorigheid en is positief en dat geeft weer gelegenheid om extra leden te werven of om samen tijdens het “tuinen” na te denken over gezamenlijke projecten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Lokale MKB-bedrijven kunnen natuurlijk ook een gratis boom of plantje krijgen en ook helpen te vergroenen (zie verder project 3).

c. Licht Uit en Deuren Dicht

In het eerder beschreven vijfde project “Licht Uit en Deuren Dicht” gaan we:

1. In minimaal 25 gemeenten actief aan de slag om winkeliers te helpen om niet te stoken voor de mussen door of de deuren gewoon dicht te houden of daar goede installaties voor te hebben. Per winkel schelt da al snel 4-5000 euro in een jaar aan stookkosten. Als men ook nog koelt met de deur open, dan valt er nog meer te verdienen. Als meer dan 25 energie coöperaties willen aanhaken samen met hun gemeente, dan kunnen er nog meer winkels, winkelstraten en winkelcentra meedoen. Wij maken meer dan voldoende materiaal (speciale bordjes op de deur en dergelijke) om veel meer winkels aan te laten haken.
2. Veel kantoren en winkels laten onnodig hun licht aan staan na werktijd. Samen met o.a. de coöperaties willen we lichtverspilling tegengaan bij 25 bedrijventerreinen of bedrijvenclusters in een gekozen gebied. Het lijkt logisch om te kijken of we die bedrijventerreinen kunnen kiezen binnen de gemeenten waarmee we ook samenwerken in het kader van het tegengaan van energieverpilling door open winkelpuien, maar dat is niet noodzakelijk. Daar waar coöperaties enthousiast zijn om mee te doen, gaan we aan de slag. Wij leveren materiaal, kennis, kunde en mankracht ter ondersteuning.

Naast samenwerking in het kader van de drie bovengenoemde projecten, zien we ook mogelijkheden om samen aan energiebesparing bij huishoudens te werken in geselecteerde wijken of gebieden door aan te halen bij de RRE-regeling.

d. Samen energie besparen – benutten RRE-regeling

De Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) is in het kader van de Urgenda maatregelen in het leven geroepen en de pot met geld voor energiebesparende maatregelen wordt dit jaar opnieuw gevuld, nu met 150 miljoen euro. Dit geld wordt via gemeenten uitgekeerd aan mensen in die gemeente die energiebesparende maatregelen nemen. Gemeenten laten graag een deel van de organisatie aan anderen over. Ook voor huurders is er 150 miljoen euro, dat via woningcorporaties wordt verdeeld.

Energie coöperatie Wattnu uit de gemeente Gooise Meren geeft het goede voorbeeld en biedt nu online energiegesprekken aan en deelt 1000 waardebonnen uit van €50 voor kleine energiebesparende maatregelen. De ruim 30 energiecoaches van Wattnu voeren gesprekken via telefoon en/of beeldbellen. Zij hebben een speciale training gehad.

De coaches merken dat veel mensen thuis zitten door corona en meer tijd hebben om te klussen en om na te denken over zaken als het milieu. Zij vertellen mensen dat er heel veel zeer betaalbare manieren zijn om je energierekening blijvend omlaag te brengen. Soms levert een ander gedrag al veel op en soms kan het ook met eenvoudige en goedkope maatregelen als tochtstrippen, radiatorfolie of Ledlampen. De energiecoach geeft advies op afstand, over eenvoudige maatregelen. Na het gesprek krijgen deelnemers per mail een verslag van het gesprek en 24 inzichtelijke tips in de vorm van een ludieke placemat. Ook ontvangen ze nog eens een waardebon van €50, waarmee ze zelf producten kunnen uitzoeken bij de digitale winkel van de Energie bespaarshop. De financiering komt uit de RRE-regeling, Dit kan in allerlei variaties gedaan worden door coöperatie medewerkers voor zowel huurders als particulieren en vooral voor mensen met een kleine portemonnee.

Zo zijn er vast nog wel meer voorbeelden die andere coöperaties kunnen helpen om aan te halen en ook meet te doen. Wij zullen de coöperaties informeren en helpen om deze wegen te bewandelen, als ze dat willen. Ook kunnen we assisteren met het maken en verspreiden van materiaal, bedenken van werkbare concepten, verlenen van inhoudelijke assistentie, leggen van contacten met alle relevante partijen, van woningcorporaties en gemeenten tot experts en fabrikanten.

Ook de organisatie Winst uit je Woning werkt al samen met ontzettend veel gemeenten. Ze hebben de gemeenten ook geholpen om snel en efficiënt die RRE-regeling op te tuigen, met o.a. deze folder en de bijbehorende logistiek. Ook daar kunnen coöperaties van leren en op hun manier bij aanhaken.

Ontvang €70 terug op energiebesparende producten

Ga voor advies en producten naar uw bouwmarkt

e. Ondersteunen groepen particulieren met wijkaanpak

Op tien plekken kunnen energie coöperaties samen met experts groepen bewoners actief helpen om stappen te nemen om hun huis energieneutraal te maken. Bij enkele coöperaties is die kennis in huis. Bij veel andere nog niet. Zij krijgen ondersteuning van ervaren experts. Deze zullen op bepaalde momenten in de geselecteerde wijken spreekuren houden, huisbezoeken doen en informatieavonden organiseren. Wij kunnen de mensen van coöperaties de kennis en kunde bijbrengen en stand-by staan voor nieuwe vragen. Voor de coöperatie medewerkers en de bewoners die daadwerkelijk stappenwillen zetten komen er spreekuren en hulplijnen en concrete hulp om een plan te maken en installateurs en apparaten te selecteren. Aangezien dat tijd kost, zal het aantal buurten waar deze service gegeven wordt beperkt worden tot tien, maar de informatie en geleerde lessen kan natuurlijk wel breder gedeeld worden.

6.2 Planning & activiteiten

Voor de planning van a t/m c, zie de bovenstaande voorstellen bij project 2,3 en 5.

Voor d en e, de planning hieronder:

Deelproject d

Juni – september	Informeren energie coöperaties Uitzoeken meeste actieve gemeenten waar ook een coöperatie actief is Selecteren 100 energie coöperaties
Oktober	Maken ondersteunende materialen (posters, flyers, vouchers, etc.) Trainen coöperatie medewerkers of vrijwilligers (alles over RRE, oplossingen, kosten, subsidies, bereiken huishoudens, communiceren met huishoudens, implementeren oplossingen, etc.)
November – Maart	Actiemaanden. Iedere coöperatie zorgt dat 100 huishoudens een RRE-voucher krijgen en aan de slag gaan met energie besparen.

Deelproject e

Juni – september	Informeren energie coöperaties 10 coöperaties zoeken die mee willen doen met een wijkaanpak Trainen coöperatie medewerkers: hoe maak je een huis zo veel mogelijk energieneutraal. Informatie over opties, technieken, aanpak, kosten, etc.
Oktober	Samen selecteren van 10 wijken waar een gemeente enthousiast is, zo mogelijk een woningcorporatie en bewoners.
November – Maart	Actiemaanden in 10 wijken. Start met flyer en informatieavond in de wijk. Zoeken naar 10 huishoudens die mee willen doen. Die krijgen begeleiding en volledige ontzorging. Als stappen worden gezet, vieren we feestjes om anderen ook aan te moedigen mee te doen.

Deelproject d en e

April – mei	Afronden projecten, monitoren, maken rapportages
-------------	--

6.3 Organisatie en budget

Een ervaren projectleider, die goed bekend is met energie coöperaties en hun manier van werken, gaat zorgen dat alle coöperaties kennis krijgen van de vijf bovengenoemde trajecten (a t/m e) en alle coöperaties die interesse hebben in 1 of meer van deze trajecten ondersteunen. De projectleider voorziet ze van informatie, kennis, campagne materiaal en organiseert gezamenlijke bijeenkomsten. Ook zal deze persoon contact leggen met relevante instellingen en organisaties, van woningcorporaties tot gemeenten, van technische experts tot communicatiespecialisten en met de mensen die bezig zijn met project 2, 3 en 5.

Het materiaal en de experts voor sub-project d en e wordt meegenomen in dit deelbudget. Voor de deelprojecten a, b en c, zat dat al in de eerder beschreven projecten 2,3 en 5.

Kosten deelproject 6	Dagen	Tarief	Euro
Projectleider	120	400	
Ondersteuning experts	120	400	
Middelen voor energie coöperaties			
Communicatiemateriaal			

5.1.2.f

6.4 Resultaat

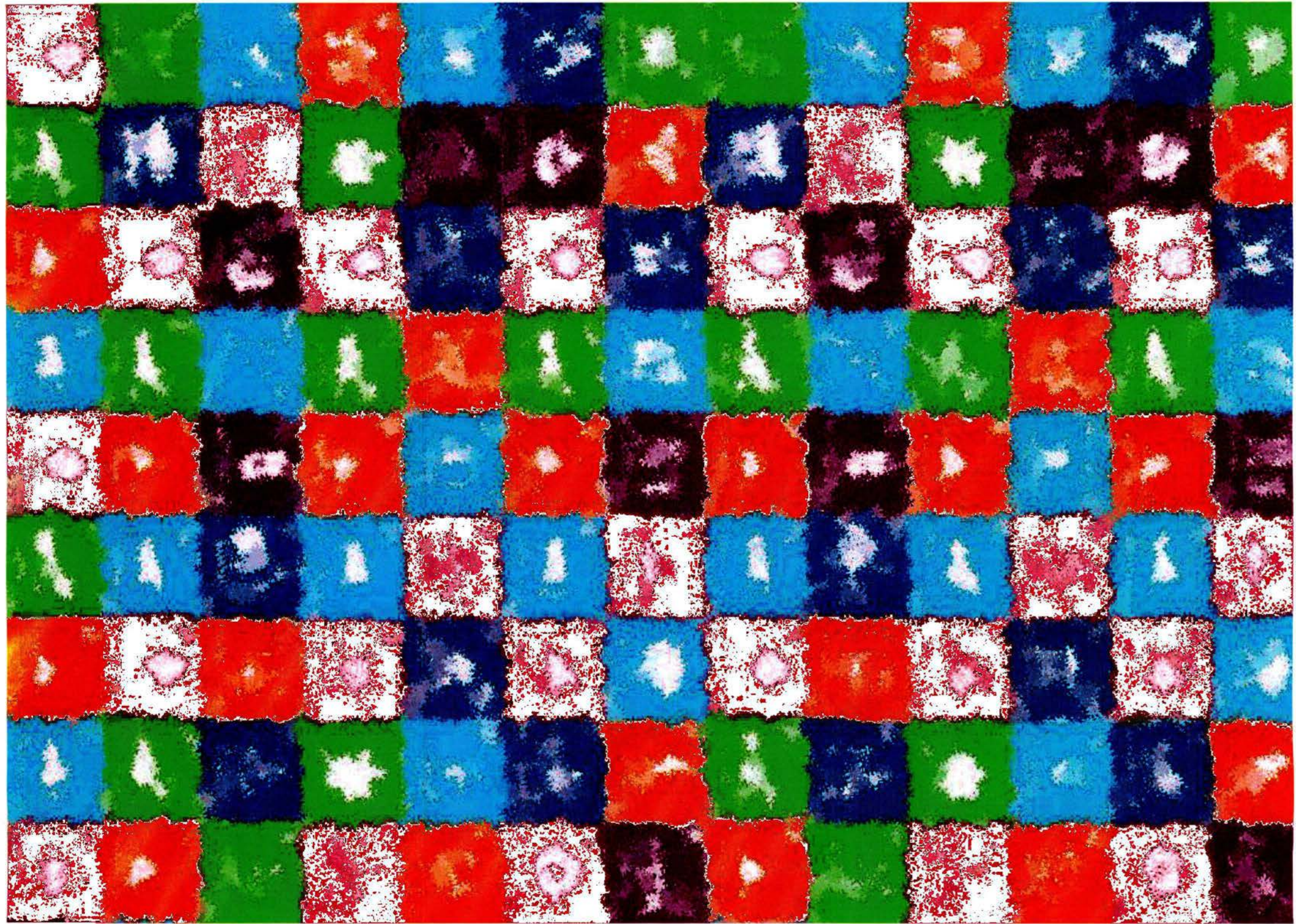
De resultaten van sub-projecten a, b en c werden in andere projecten (2, 3 en 5) benoemd.

Additionele resultaten in dit project 6 zijn:

- 100 energie coöperaties ondersteunen om de RRE-regeling te benutten om in totaal 10.000 mensen extra te bereiken die gemiddeld 100 euro besparen per huishouden in een jaar en samen daarmee 2,7kton CO₂.
- 10 wijken met wijkaanpak, waar 10 mensen per wijk uiteindelijk substantiële maatregelen nemen om van het aardgas af te gaan en zo veel mogelijk elektriciteit zelf op te wekken.

Die mensen besparen samen 100.000 euro aan energiekosten en 200ton CO₂.

Deze beide activiteiten zijn goed te monitoren en derhalve kunnen we ook goed berekenen aan het einde van het project hoeveel we hebben bespaard.

Van: 5.1.2.e | Urgenda
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving
Datum: dinsdag 23 juni 2020 21:54:51
Bijlagen: [Getekende subsidie aanvraag en de minimisverklaring Urgenda BZK.pdf](#)
[Gescand bank afschrift St Urgenda Triodos.pdf](#)
[Urgenda uittreksel handelsregister 24429002.pdf](#)
[BZK Financieel overzicht Totale kosten en opbrengsten FINAL.xlsx](#)

Hoi 5.1.2.e,

Ik heb alles klaar, het ligt nu bij de opmaak. Ik vroeg me nog wel af wat t betekent dat t langs de Tweede Kamer moet (is dat normaal?). 5.1.5

Ik stuur je nu alvast de fomulieren en de excel met de totale kosten.

5.1.2.f

Het opgemaakte projectvoorstel, stuur ik je apart.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
1506 LB ZAANDAM

Tel: +31 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 17:00

Aan: 5.1.2.e | Urgenda

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Hopelijk heb ik je niet ontmoedigd. Als ik je nog ergens mee kan helpen hoor ik het graag. Onze subsidiemedewerkers staan de trappelen in de startblokken om jullie aanvraag in behandeling te nemen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e

Verzonden: maandag 15 juni 2020 16:31

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Dit gaat doorgaans goed. Maak je geen zorgen, zal formaliteit zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

Directie Bouwen en Energie
Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Verzonden: zaterdag 13 juni 2020 01:23

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Dat klinkt goed. Wat is jouw inschatting, is stap 3 nog een risico of gaat dat doorgaans goed?

Wie kijken daarnaar? Het is toch niet gebruikelijk dat de 2^e kamer subsidies beoordeelt?

Ik ga ermee aan de slag, goed weekend!

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 12 juni 2020 14:23

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e,

Het bestedingsplan voor Urgenda subsidie is akkoord, dat is goed nieuws! Vandaag gaat ook brief naar Tweede Kamer over Urgenda vervolg, nu die openbaar is kunnen we volgende stappen zetten. Vervolgstappen zijn:

1. Urgenda schaaft projectplan bij (zie bijlage voor opmerkingen) en dient bij mij in via 5.1.2.e @minbzk.nl
2. Ik breng vervolgens aangepast projectplan het subsidieproces in. Subsidiedesk helpt ons dan om de aanvraag te finaliseren. Dit duurt meestal 1 week.
3. Urgenda begroting wordt binnen 2 weken voorgelegd aan tweede kamer. Na goedkeuring kan subsidiebeschikking worden verstrekt.
4. Als subsidiebeschikking verstrekt is wordt binnen enkele weken geldoverboeking gemaakt.

Dank alvast en een fijn zonnig weekend gewenst!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie
Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Verzonden: vrijdag 15 mei 2020 01:35

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Hierbij een concept van ons uitgewerkte projectvoorstel. Ik leg het tegelijkertijd ook intern bij een paar mensen neer (en het wordt nog opgemaakt), dus het is nog niet helemaal af, maar als jij ook een blik zou willen werpen of dat ongeveer is wat jullie nodig hebben, dan waardeer ik dat zeer, zoals aangeboden in je onderstaande mailtje. Mijn idee is om aan het einde alle deelbudgetten bij elkaar te voegen tot 1 collectief eindbudget. Als je daar ideeën bij hebt, of dat wel of niet nodig is en of dat handig is, dan hoor ik dat ook graag.

Ik ben benieuwd naar je feedback.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: +31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: vrijdag 1 mei 2020 12:15

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>

Onderwerp: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Ik beloofde je gisteren nog even terug te komen. Hierbij:

- Vraag 1. Niet alle bestuursleden hoeven te tekenen. Een handtekening van diegene die gemachtigd is of de voorzitter is voldoende. En ingescand per e-mail is prima. Het hoeft niet per post.
- Vraag 2. Wil je de bruto tarieven van je organisatie niet prijsgeven dan kun je ook de handleiding overheidsstarieven als leidraad nemen. Zie bijlage.
- Ik ben graag bereid om alvast mee te lezen met een concept aanvraag / projectplan voordat alles officieel wordt ingediend, dit bespaart jullie tijd en zorgt ervoor dat het proces sneller doorlopen kan worden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 30 april 2020 17:20

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Een deadline is er niet, snel is altijd mijn favoriete optie. Vraag 1 kan ik nu niet beantwoorden, heb ik uitgezet, kom ik snel bij je terug. Antwoord op vraag 2 is de bruto loonkosten zonder overhead en vraag 3, ja er is een accountantsverklaring nodig.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Datum: donderdag 30 apr. 2020 4:56 PM

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e @urgenda.nl>

5.1.2.e @urgenda.nl>

Kopie: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e @minbzk.nl>

5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Dank 5.1.2.e!

Drie vragen:

1. Urgenda is een stichting met 3 bestuursleden. Ik ben gemachtigd voor dit soort zaken, kan ik het zelf ondertekenen? Zo niet, is de voorzitter dan voldoende? 1 van de 3 bestuursleden is sowieso voorlopig niet in Nederland, dus alle drie wordt ingewikkeld, tenzij scans per mail ook ok is?
2. Kosten eigen personeel, hebben jullie daar een methode voor, brutoloonkosten met of zonder opslag voor overhead, of fixed fee?
3. Moet er aan het eind een aparte accountsverklaring komen?

Verder helder, gaan we mee aan de slag. Is er een deadline?

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 30 april 2020 16:37

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>; 5.1.2.e

@urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e

Veel dank voor de prettige wijze van samen optrekken. Voor de subsidieaanvraag wil ik Urgenda vragen om een aantal documenten aan te leveren, dit kan bij mij via een reply op deze mail.

De aanvrager levert de volgende documenten aan:

1. Subsidieaanvraagformulier (zie bijlage 6_Standartaanvraagformulier...)
2. De-minimisverklaring (zie bijlage Verklaring de-minimissteun)
3. Projectvoorstel met daarin beschrijving van jullie voorstellen (eigen format)
4. Kostenoverzicht op basis van P x Q met toelichting op kosten materialen, locatie, catering, inhuur personeel, uren eigen personeel. (eigen format, dit mag in Excel of in Word tabelvorm)
5. Kopie inschrijving KVK
6. Kopie bankafschrift

De subsidieaanvraag moet ondertekend worden door de statutair bestuurder.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Verzonden: donderdag 23 april 2020 19:52

Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>; 5.1.2.e

@minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

In persbericht Wiebes staat 150 miljoen voor verduurzaming corporaties en 150 miljoen voor RRE Vermindering energiegebruik huishoudens en mkb. Totaal 3 regels....

Verwachting is dat aandacht naar kolen en landbouw gaat (minister Wiebes en Schouten geven toelichting). Als minister BZK ook bevraagd wordt dan zal ze zeggen dat er ook belangrijke maatregelen inzitten voor woningmarkt, verduurzaming en bouwsector. En dat dat belangrijk is. Dat zouden jullie ook kunnen zeggen. Ook echt iets voor burgers... Voor gebouwde omgeving zit er in de combinatie stikstof (elektrificatie werk- en voertuigen bouw) en urgenda 400 miljoen in pakket. De 2x150=300 miljoen hierboven plus 20 miljoen startimpuls elektrificatie, 25 miljoen gemengde VVE's warmtefonds, 25 miljoen aardgasvrij particulieren en 25 miljoen ontzorging verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

We willen op later moment (ongeveer week later) brief aan TK sturen met het pakket gebouwde omgeving met toelichting op alle maatregelen. We kunnen morgen eind ochtend even bellen. Zal ik dat doen rond 12 uur?

Ik zal morgen ook reactie op jullie voorstellen sturen. Focus zal liggen op maatregelen gebouwde omgeving. Bij IenW is er (vooralsnog) geen steun voor de maatregelen op hun domein (koelkasten en banden oppompen). Dat zullen ze nader toelichten.

Kortom, volgende week kan door jullie na mijn mailreactie morgen de subsidieaanvraag verder uitgewerkt worden.

5.1.2.e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1.2.e <[redacted]> @urgenda.nl>

Datum: donderdag 23 apr. 2020 1:06 PM

Aan: 5.1.2.e <[redacted]> @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Hoi 5.1.2.e,

Is het al helder waar jullie morgen mee naar buiten gaan?

Vriendelijke groet

5.1.2.e

[redacted]

Nicolaes Maesstraat 2
1506 LB ZAANDAM
Tel: +31 5.1.2.e
www.urgenda.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e <[redacted]> @minbzk.nl>

Verzonden: maandag 20 april 2020 08:57

Aan: 5.1.2.e <[redacted]> @urgenda.nl>

CC: 5.1.2.e <[redacted]> @minbzk.nl>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

5.1.2.e, dank voor snelle reactie!

We willen eind deze week beeld stabiel hebben, zodat er ook iets over gezegd kan worden door jullie en ons in nieuwsbericht of anderszins na MR besluitvorming vrijdag a.s.

Dus we maken snel onze mind op, stellen jullie zonodig aanvullende vragen, adviseren minister over pakket en bedrag, en verzoeken jullie vervolgens om subsidieaanvraag te doen.

Subsidiebeschikking kan als we snel schakelen dan wellicht al in de week daarna, maar misschien ben ik te optimistisch over de snelheid waarmee wij al financiële checks kunnen doen.....

5.1.2.e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@urgenda.nl](mailto:[redacted]@urgenda.nl)>

Verzonden: maandag 20 april 2020 00:13

Aan: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minbzk.nl](mailto:[redacted]@minbzk.nl)>

CC: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minbzk.nl](mailto:[redacted]@minbzk.nl)>

Onderwerp: RE: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e,

We hebben dit weekend nagedacht en brainstorm gehad en in de bijlage onze eerste gedachten. Ik hoop dat dat een beetje in lijn is met wat jullie bedoelen. Wij willen het liefst concrete dingen combineren met communiceren. Alleen maar communiceren, als een soort communicatiebureau, dat past niet zo goed bij de aard van onze organisatie. We denken dat we door iets concreets te doen, ook veel meer vrije publiciteit geven, boven op de concrete communicatie activiteiten, van folders tot radiospotjes. We zullen dan "Iedereen doet wat" wel meenemen, maar naast andere dingen, van Milieuentraal tot de tuintegelacties van derden, bij wijze van spreken. Ik weet niet precies hoe je het voor je zag, maar ik wil voorkomen dat het ingevuld wordt op een manier dat wij een soort communicatiebureau worden van Iedereen Doet Wat. We willen onze ANBI-status graag behouden, dus bedden we het wat breder in, op een manier die ook bij onze werkwijze past. Zoals je onderaan ziet, kregen we er steeds meer zin in, dus ik heb t daar even kort aangestipt, om eerst maar eens te kijken of jullie hier iets mee kunnen. Alles kan natuurlijk nader uitgewerkt worden, indien nodig. Los van dit voorstel zullen we natuurlijk ook de 170 woning corporaties van onze maatregel 1 aanbieden hen te helpen, mochten ze daar behoefte aan hebben.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

[redacted]
Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minbzk.nl](mailto:[redacted]@minbzk.nl)>

Verzonden: donderdag 16 april 2020 17:18

Aan: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@urgenda.nl](mailto:[redacted]@urgenda.nl)>

CC: 5.1.2.e [redacted] <[\[redacted\]@minbzk.nl](mailto:[redacted]@minbzk.nl)>

Onderwerp: Urgenda gebouwde omgeving

Beste 5.1.2.e,

Het is even stil geweest aan onze kant. Dat heeft te maken met het uitstel van besluitvorming en communicatie over de Urgenda-aanpak als gevolg van de coronacrisis, maar we hebben de tijd ook gebruikt om een check te doen bij gemeenten en corporaties, en bij RVO als mogelijke inkooporganisatie of uitvoeringsorganisatie voor regelingen.

Het blijkt dat er twijfels zijn bij RVO en andere partijen bij een aanpak met grootschalige centrale inkoop, onder meer omdat het lokale MKB daar naar verwachting onvoldoende van profiteert en omdat de matching van vraag en aanbod in samenwerking met honderden gemeenten en corporaties ingewikkeld en (in de verantwoording) ook kwetsbaar is. We beleggen die verantwoordelijkheid alles afwegende liever dichterbij de burgers, dus bij een individuele gemeente of corporatie.

We merken dat er bij partijen veel steun is voor een nieuwe RRE-regeling naar analogie van de huidige regeling. Daar is ook de politieke besluitvorming in kader van Urgenda op gebaseerd, en die is ook goed ontvangen bij gemeenten. We willen daarom de gemeenten die nog niet meedoen de kans geven alsnog mee te doen en gemeenten die al wel meedoen de kans geven om hun ambitie gelet op de langere doorlooptijd te verhogen. We verwachten dat we met 5.1.2.1 nog eens ongeveer 400.000 huishoudens kunnen bereiken. Daarnaast willen we met (corporaties en commerciële) verhuurders een soortgelijke aanpak ontwikkelen, we

verwachten via deze route met 5.1.2.1, ongeveer 600.000 huurders te kunnen bereiken met energiebesparende maatregelen.

Ook willen we het MKB laten meedoen in het nemen van energie reducerende maatregelen. Naar verwachting kan dat het beste aansluitend bij een al lopende voucher-regeling via RVO. We verwachten met 5.1.2.1, een groot aantal MKB bedrijven en winkels te kunnen bereiken.

Uitgaande van deze drie hoofdsporen woningeigenaren (door gemeenten), huurders (corporaties en commerciële verhuurders) en MKB is de vraag welke rol de Stichting Urgenda in de realisatie hiervan zou kunnen spelen. Daarover willen we het graag met jullie hebben.

Te denken valt aan een rol in het vergroten van de bewustwording en het bieden van handelingsperspectief aan de diverse doelgroepen. Hierin kan het netwerk van partijen waarmee jullie verbonden zijn en samenwerken wellicht een rol spelen. Mooi om samen de mogelijkheden te verkennen om met partijen als bouwmarkten, supermarkten en tuincentra samen te werken onder de vlag van de campagne "Iedereen doet wat". De opzet van deze campagne is zo dat deelnemende partijen ("klimaatpartners") kunnen verwijzen naar de ondersteuning die gemeenten en verhuurders bieden, naar de RVO-regeling voor het MKB en voor verduurzaming beschikbare subsidies (zoals de SEEH en ISDE), en tegelijk zelf een aantrekkelijk aanbod doen. Ook denken we bijvoorbeeld aan energiecoöperaties en onderwijsinstellingen als mogelijke samenwerkingspartijen. Daarnaast zien we een rol voor jullie als aanjager van particuliere initiatieven en ideeën vanuit de samenleving. Dus het ondersteunen van mensen die gezamenlijk in de wijk of in een ander verband aan de slag willen met duurzaamheid, maar die nog niet goed weten hoe ze dat aan moeten pakken. Hoe krijgen we die mensen zo ver dat ze hun ideeën omzetten in actie?

Past zo'n soort aanpak jullie? Zien jullie kans hiervoor een voorstel te ontwikkelen? Wij hebben hiervoor een subsidie in gedachte in de bandbreedte van ongeveer 5.1.2.6 afhankelijk van het ambitieniveau en de uitvoeringskosten. Mocht dat het geval zijn dan wil ik de hierboven geschetste aanpak inclusief de mogelijk rol van Stichting Urgenda delen met de minister van BZK. Hierna kunnen we dan afspraken maken over de uitwerking en communicatie rond 24 april a.s.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.6

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Subsidieaanvraag

1.1 Gegevens aanvrager

1.1.1 Gegevens organisatie

Organisatie	Urgenda
Rechtsvorm	Stichting
Kvk Inschrijfnummer	24429002
BTW-nummer	5.1.2.f
Banknummer	5.1.2.f
Bezoekadres	Nicolaes Maesstraat 2 lokaal 225 1506 LB Zaandam
Postadres	Nicolaes Maesstraat 2 lokaal 225 1506 LB Zaandam

1.1.2 Contactpersoon

Contactpersoon	5.1.2.e
Telefoon	5.1.2.e
E-mailadres	5.1.2.e@urgenda.nl

1.2 Beschrijving aanvraag

1.2.1 Doel

Geef een korte beschrijving van het doel van de te subsidiëren activiteit.

Zie apart voorstel: Sterke CO2-reductie binnen 1 jaar, met potentie voor meer de jaren daarna.

1.2.2 Activiteiten

Geef een overzicht van de activiteiten inclusief een korte toelichting waarmee u uw doel wilt bereiken.

Beschrijf hier de activiteiten.
Zie apart voorstel

1.2.3 *Kosten en looptijd*

Wat zijn de totale kosten van uw project?
bedrag in.

€ 5.1.2.f

Welk bedrag wilt u gesubsidieerd hebben?

€ 5.1.2.f

Kunt u BTW verrekenen?

5.1.2.f

Wat is de looptijd van de gesubsidieerde

23-6-2020 activiteiten?
30-6-2021

Indien mogelijk, wilt u een voorschot?

Ja

Geef een onderbouwing bij uw voorschotverzoek, waaruit uw
liquiditeitsbehoefte blijkt gedurende de looptijd van uw subsidieaanvraag:

5.1.2.f

Heeft u elders subsidieaanvragen hiervoor
aangevraagd en/of subsidie ontvangen?

Nee

Indien 'Ja' graag uw aanvraag hieronder toelichten.

1.3 **Ondertekening**

Dit formulier dient namens uw organisatie rechtsgeldig te worden
ondertekend door een hiertoe bevoegd statutair bestuurder.

Datum

Plaats

22 juni 2020

Zaandam

Handtekening

5.1.2.e

Naam: 5.1.2.e

Functie: 5.1.2.e

Bij deze aanvraag dient u de volgende bijlagen mee te sturen:

- Gespecificeerde begroting (pxq)
- Bij eerste aanvraag: uittreksel van het KvK-register en kopie bankafschrift.

Verklaring de-minimissteun

Verklaring in het kader van het verlenen van de-minimis steunbedragen als bedoeld in de de-minimis verordening (PbEU 2006, L 379).

Aanbevolen wordt om voor het invullen van deze verklaring eerst de toelichting in de bijlage van dit formulier te lezen.

Deze verklaring bestaat uit twee pagina's. De bijlage bestaat uit drie pagina's. Aanbevolen wordt om zorgvuldig te controleren of alle pagina's aanwezig zijn.

Verklaring

Hierbij verklaart ondergetekende, dat aan de hierna genoemde onderneming, evenals aan het eventuele gehele moederconcern, waartoe de onderneming behoort,

- o ***geen de-minimissteun is verleend.***
 - Over de periode van het huidige belastingjaar en de twee voorgaande belastingjaren heeft uw onderneming niet eerder de-minimissteun ontvangen.

- o ***wel de-minimissteun is verleend maar voor andere kosten dan die waarvoor u nu steun vraagt.***
 - Over de periode van het huidige belastingjaar en de twee voorgaande belastingjaren heeft uw onderneming eerder de-minimissteun ontvangen voor andere kosten tot een totaal bedrag van €

Indien deze optie op u van toepassing is dient u een kopie waaruit het verlenen van de steun blijkt mee te sturen.

- o ***wel de-minimissteun is verleend voor dezelfde kosten als die waarvoor u nu steun vraagt.***
 - Over de periode van het huidige belastingjaar en de twee voorgaande belastingjaren heeft uw onderneming eerder de-minimissteun ontvangen voor dezelfde kosten tot een totaal bedrag van €

Indien deze optie op u van toepassing is dient u een kopie mee te sturen, waaruit het verlenen van de steun blijkt.

- o ***eerder andere steun is verleend voor dezelfde kosten als die waarvoor u nu steun vraagt.***
 - Voor dezelfde in aanmerking komende kosten is reeds staatssteun verleend tot een totaal bedrag van €

Deze staatssteun is verleend op grond van een vrijstellingsverordening, kaderregeling, beschikking, of besluit van de Europese Commissie op

Indien deze optie op u van toepassing is, dient u een kopie mee te sturen, waaruit het verlenen van de steun blijkt.

Aldus volledig en naar waarheid ingevuld door:

St Urgenda (Bedrijfsnaam) *

244 29002 (Inschrijfnummer KvK)

5.1.2.e (Naam functionaris en functie)

Nicolaes Maes str. 2 1daal 225 (Adres onderneming)

1506 LB ZAANDAM (Postcode en plaatsnaam)

22-6-20 (dat 5.1.2.e (Handtekening)

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 12:20
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e | Urgenda
Onderwerp: RE: Eindverslag

Beste 5.1.2.e,

Fijn dat het zo afgerond is. We zullen dus iets terug moeten betalen. Hoe werkt dat? Sturen jullie daar iets voor, of betalen we het gewoon terug, of hoe werkt dat?

Ik cc mijn financiële rechterhand even, dan weet zij het eventueel ook.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
 1506 LB ZAANDAM
 Tel: +31 6 5.1.2.e
www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 12:12
Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Onderwerp: RE: Eindverslag

Beste 5.1.2.e,

Het is goed zo. Belangrijk dat de accountant vrij zijn werk kan doen, een accountant heeft daarin een belangrijke rol voor de maatschappij vind ik. En een tijdschrijfsysteem is een handig hulpmiddel maar vele bedrijven en stichtingen gebruiken dat niet.

Boekjes per post hoeft voor mij niet, we scannen dit digitaal in. Scheelt weer papier en portokosten.

Mochten de financiële en subsidieafdelingen afdeling nog vragen of opmerkingen dan kom ik weer op de lijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Verzonden: donderdag 30 september 2021 12:24

Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>

Onderwerp: Eindverslag

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2.e,

Bij dezen ons eindverslag van het project Energiebesparing Gebouwde Omgeving. Onze accountant heeft alles gecontroleerd en de cijfers in het uitgebreide verslag stemmen overeen met de cijfers in zijn controleverklaring. Ik vind zelf dat die verklaring nogal negatief begint, maar de accountant meent dat het per se zo moet in deze volgorde. Ik heb hem uitgelegd dat mijn verklaring ten aanzien van het personeel (wie hoeveel % op welk project werkte) voldoende was, maar toch meent hij te moeten opschrijven dat er geen tijdschrijf systeem is. Als jij nog denkt dat hij dat anders kan en mag opschrijven, ook in een andere volgorde, dan hoor ik dat graag. Als het verder niets uitmaakt, laat ik het maar zo.

Wil je deze rapportage plus eventuele fysieke boekjes en folders ook nog per post ontvangen?

Vriendelijke groet

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: + 31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 19:54
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Eindverslag Stichting Urgenda over door BZK verstrekte subsidie

Hoi 5.1.2.e,

Wij hebben natuurlijk wel gedefinieerd hoeveel mensen op dit project werkten, bijv 60 of 80% (3 of 4 dagen in de week). En dat kan ik als directeur ook zwart op wit zetten. Dat weet 5.1.5 ook en hebben ze het hele jaar gezien. We kunnen dat ook alsnog tijdschrijven. Is een verklaring van mij met mijn handtekening en bevestiging van de accountant okay, of wil je dat we alsnog tijdschrijven?

Groet uit Schotland

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 26 okt. 2021 om 13:30 heeft 5.1.2.e minbzk.nl> het volgende geschreven:

Beste 5.1.2.e,

De afdeling die verantwoordelijk is voor de subsidievaststelling heeft onderstaande geel gearceerde vraag gesteld.

Zouden jullie deze vraag, in overleg en afstemming met 5.1.5, mij kunnen beantwoorden? Het is van belang inzichtelijk en aannemelijk te verwoorden dat opgegeven uren zijn gemaakt voor de in projectplan beschreven projecten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

.....
 M +31 (0)6 5.1.2.e

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Vraag aan **5.1.2.e** is hoe hij, gegeven de onzekerheid, de betreffende uitgaven beoordeelt of deze uitgaven zijn gedaan en of deze subsidiabel zijn. De beleidsmedewerker kan een nadere toelichting vragen bij de accountant en Urgenda over de onzekerheid en de redenen hiervoor (waarom geen urenregistratie en waar zijn de bedragen in de realisatie dan op gebaseerd?)

Buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>

Onderwerp: Eindverslag

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2.e,

Bij dezen ons eindverslag van het project Energiebesparing Gebouwde Omgeving. Onze accountant heeft alles gecontroleerd en de cijfers in het uitgebreide verslag stemmen overeen met de cijfers in zijn controleverklaring. Ik vind zelf dat die verklaring nogal negatief begint, maar de accountant meent dat het per se zo moet in deze volgorde. Ik heb hem uitgelegd dat mijn verklaring ten aanzien van het personeel (wie hoeveel % op welk project werkte) voldoende was, maar toch meent hij te moeten opschrijven dat er geen tijdschrijf systeem is. Als jij nog denkt dat hij dat anders kan en mag opschrijven, ook in een andere volgorde, dan hoor ik dat graag. Als het verder niets uitmaakt, laat ik het maar zo.

Wil je deze rapportage plus eventuele fysieke boekjes en folders ook nog per post ontvangen?

Vriendelijke groet

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM

Tel: +31 6 5.1.2.e

www.urgenda.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
 Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 13:56
 Aan: 5.1.2.e | Urgenda
 Onderwerp: RE: Korte Update en vragen

Hoi 5.1.2.e

Veel dank voor de heldere update. Zullen we elk kwartaal even contact hebben over de werkzaamheden en voortgang?

Hieronder de antwoorden op je vragen, goed en fijn dat je ze even aan mij hebt voorgelegd.

1. Mogen we schuiven van het ene deelproject naar het andere? Zo kunnen we misschien meer betekenen in project 3 dan in 1 op dit moment. Ja dat vind ik een goed plan. Akkoord.
2. Ik heb veel tijdelijke mensen aangenomen tot het einde van het project. Mag ik wat schuiven van inhuur (gedefinieerd als externe kosten) naar dat soort tijdelijke mensen in dienst (interne kosten)? Ja, dat vind ik goed. Akkoord
3. We hadden een eigen bijdrage bij het zorghuizen deelproject 1 gepland, maar juist dat zit er nu niet in. We zien wel mogelijkheden om in project 3 meer externe bijdragen te realiseren, plus uren van Urgenda extra als eigen bijdrage. Mogen we dit zo verschuiven? Ja, dat vind ik goed. Akkoord

Veel succes bij de uitvoering van deze projecten. Mochten er nog vragen zijn of ik ergens bij kan helpen dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie

Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
 Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 21:43
 Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>
 Onderwerp: Korte Update en vragen

Hoi 5.1.2.e

Ik hoop op een beter jaar met veel versnelling! Ik wilde je graag even kort "bijpraten" over ons project voor jullie, als bijdrage aan het uitvoeren van het Urgendavonnis.

1. Energiestrijd zorghuizen
 - a. We hadden na de overeenkomst met jullie alles in kunnen en kruiken: website gemaakt, muziek tour langs een reeks zorghuizen gedaan, materiaal klaar en ruim 40 zorghuizen en 2 a3 ziekenhuizen geïnteresseerd om mee te doen en toen kwam corona weer terug na de zomer en de een na de ander durfde niet het oorspronkelijke plan uit te voeren. We hebben nu wel een quick scan aangeboden, zonder sociaal programma, maar ook daarvan is de vraag hoeveel dat nog gaan durven.
 - b. We hebben dus wel in de voorbereiding geld uit gegeven en een team opgetuigd, maar hoeveel we dit jaar gaan besparen is zeer de vraag.

2. Zet m op 70: werd zet m op 60, want het bleek dat je de CV-ketel ook goed naar 60 terug kunt zetten zonder problemen.
 - a. Dit loopt goed: website is klaar, tientallen filmpjes van de ketels klaar plus paar promo filmpjes, sociale media en een team in de benen
 - b. Met meer dan 100 energie-coöperaties acties op touw gezet
 - c. Genoemd in tv programma "Green Make Over"
 - d. Loopt goed, niet heel veel last van corona (beetje, want we wilden mensen ook in huis helpen en dat is nu soms minder gewenst)
3. Veluwe in je Achtertuin
 - a. Loopt goed, druk bezig om die miljoen bomen uit de bossen en parken te halen en te verspreiden. De eerste paar honderdduizend zijn al gedaan.
 - b. Bomen hubs in heel NL, die we proberen bij gemeenten te institutionaliseren, dat lukt al redelijk
 - c. Meer dan 1600 vrijwilligers en een enorme logistieke operatie staat.
 - d. Ook de groene daken zijn allemaal geregeld en er wordt druk gewerkt aan het vergroenen van bedrijven terreinen
4. Duurzame zwembaden
 - a. Het aantal beloofde zwembaden hebben we inmiddels bereid gevonden om mee te doen
 - b. Project is op stoom, work in progress
5. Licht Uit en Deuren Dicht
 - a. Dit is een project in twee delen: deuren dicht an winkels/middenstand: alles was voorbereid en zou starten, en toen kwam de strenge lock down. Dit subproject wacht tot de winkels weer open zijn, maar heeft wel al materiaal en website klaar.
 - b. lichten uit gaat meer over kantoren die lichten laten branden. Ook hier is minder te doen door corona, maar daar kan wel doorgewerkt worden. Er zijn al de nodige bedrijven van Rabo banken tot verzekeraar die beterschap hebben beloofd, nadat we langs gingen met foto's, genomen midden in de nacht, waar alles baadde in het licht.
 - c. Team is druk bezig op allerlei plekken foto's te maken, ook in samenwerking met de energie coöperaties en anderen.
6. Energie coöperaties
 - a. We hebben rond de 10 Zoom sessies gehouden met allerlei groepen energie coöperaties uit het hele land. Met hen zetten we een deel van de bovenstaande activiteiten op tour en daarna helpen we ze met projecten in wijken om huizen energie neutraal te maken en met de RREW subsidie benutten en dergelijke. Ze leren veel van elkaar, dus alleen de doorlopende uitwisseling van ideeën blijkt al heel goed te werken.

Zoals je weet hebben we het dus onderverdeeld in 6 deelprojecten. Op sommige projecten heeft corona en de lock down meer invloed dan op anderen. Dus ik heb een aantal vragen:

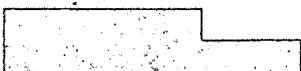
1. Mogen we schuiven van het ene deelproject naar het andere? Zo kunnen we misschien meer betekenen in project 3 dan in 1 op dit moment.
2. Ik heb veel tijdelijke mensen aangenomen tot het einde van het project. Mag ik wat schuiven van inhuur (gedefinieerd als externe kosten) naar dat soort tijdelijke mensen in dienst (interne kosten)?
3. We hadden een eigen bijdrage bij het zorghuizen deelproject 1 gepland, maar juist dat zit er nu niet in. We zien wel mogelijkheden om in project 3 meer externe bijdragen te realiseren, plus uren van Urgenda extra als eigen bijdrage. Mogen we dit zo verschuiven?

Verder zijn we ondanks dit rare jaar wel goed bezig met z'n allen. Er is veel positieve energie en mensen zijn blij dat er toch gewoon wat gebeurt. We hebben ook veel mensen die even thuis zaten een tijdelijke aanstelling kunnen geven, dus dat is voor de arbeidsmarkt ook wel fijn denk ik.

Ik hoor graag of je nog vragen hebt en of je mijn vragen kunt beantwoorden.

Vriendelijke groet!

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2

1506 LB ZAANDAM
Tel: + 31 6 512 e
www.urgenda.nl

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
 Verzonden: maandag 1 februari 2021 10:20
 Aan: 5.1.2.e
 Onderwerp: RE: Pleidooi voor routing van overgebleven RRE naar RREW

Dat is mooi nieuws als dat doorgaat 5.1.2.e! Daar zullen veel gemeenten blij mee zijn.

Groetjes!

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
 1506 LB ZAANDAM
 Tel: + 31 6 5.1.2.e
www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>
 Verzonden: maandag 1 februari 2021 09:38
 Aan: 5.1.2.e @planet.nl>; 5.1.2.e @urgenda.nl>
 CC: 5.1.2.e @urgenda.nl>
 Onderwerp: RE: Pleidooi voor routing van overgebleven RRE naar RREW

Beste 5.1.2.e,

Ik heb een verlenging van de RRE t/m 31 december 2021 in voorbereiding, ligt bij Minister ter ondertekening, dat zal veel gemeenten die vertraging opliepen door Corona helpen om hun doelen te realiseren.

Het pleidooi om RRE geld toe te voegen is een sympathieke. De wet biedt hiertoe geen aanknopingspunten, geld dat niet is uitgegeven vloeit terug naar het Ministerie van Financiën. Zo is dat wettelijk geregeld.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @planet.nl>
 Verzonden: zaterdag 30 januari 2021 14:35
 Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>
 CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>; 5.1.2.e @urgenda.nl <5.1.2.e @urgenda.nl>
 <5.1.2.e @urgenda.nl>
 Onderwerp: Pleidooi voor routing van overgebleven RRE naar RREW

Beste 5.1.2.e,

Ik heb afgelopen week even gesondeerd hoe ver we staan met het uitgeven van de RRE-subsidie (looptijd 1 jan 2020 – 31 maart 2021): de 42 Gemeenten die bediend worden door Winst uit je woning hebben 2 maanden voor de deadline nog ruim 30% van het toegekende bedrag open staan. Als dat representatief is voor de rest van de Nederlandse Gemeenten komt dat overeen met 30 miljoen euro.

Omdat bij gebrek aan regie inmiddels de voorraden aan energiebesparende producten her en der zo goed als uitgeput zijn, is mijn verwachting dat er vermoedelijk zo'n 20 miljoen RRE-subsidie ongebruikt blijft. Ik zou Urgenda aanraden om bij BZK te pleiten om het niet bestede RRE-budget toe te voegen aan de inmiddels ruim overtekende RREW-regeling (= RRE nu ook voor huurders).

Mvgr,

5.1.2.e

P.S. Consumenten kunnen nu vaak alleen nog decoratieve ledlampen bestellen met Energielabel B of fancy programmeerbare ledlampen. Iets waar de RRE m.i. nooit voor bedoeld is geweest....

Sent from Mail for Windows 10

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 17:22
Aan: 5.1.2.e | Urgenda'
CC: 5.1.2.e@minezk.nl'; 5.1.2.e
Onderwerp: RE: RREW

Beste 5.1.2.e,

De beste wensen voor 2021!

De RREW is net als de RRE erg populair bij gemeenten en bewoners. Maar liefst 310 gemeenten hebben een aanvraag voor RREW ingediend wat ertoe leidde dat het budget van 70 mln al op dag 1 werd overtekend. RVO is momenteel druk bezig met het beoordelen van alle aanvragen, in de komende weken zullen gemeenten horen of hun aanvraag toegekend wordt.

We hebben besloten het budget met 30 mln op te hogen naar 100 mln zodat meer bewoners van huur en koopwoningen in 2021 en 2022 kleine energiebesparende maatregelen kunnen nemen.

Deze 30 mln zorgt ervoor dat nog eens 60 gemeenten RREW toegekend zullen krijgen, dit brengt het totaal op 200 gemeenten voor de RREW regeling.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
 Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: maandag 4 januari 2021 23:43
Aan: 5.1.2.e @minbzk.nl>
CC: 5.1.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RREW

Beste 5.1.2.e,

Een mooi 2021 met veel versnelling gewenst!

Ik heb het 5.1.2.e en Minister Wiebes ook al eerder gemeld en ik neem aan dat jij het ook van allerlei kanten heb gehoord 5.1.2.e maar de RREW was razend populair.

Quote vanuit een gemeente: "Op 16 november jl. is de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) opengesteld om huurders en woningeigenaren te stimuleren om energie te besparen. Voor deze regeling is een budget ingesteld ter hoogte van 70 miljoen euro. Dit is een mooi bedrag maar al op de eerste dag werd er voor bijna 80 miljoen euro aangevraagd. Tien dagen later was dit bedrag zelfs opgelopen naar 129 miljoen euro! De regeling is dus erg populair bij gemeenten en het zou zonde zijn als een groot deel van de plannen om energie te besparen niet kunnen worden uitgevoerd vanwege een gebrek aan budget."

Aangezien ik hoop dat we dit jaar minder last gaan hebben van corona en dus de uitstoot weer oploopt, is dit misschien een mooie regeling om nog eens open te zetten? Ik krijg heel veel "klachten" van energie coöperaties die met hun gemeente mooie ideeën hadden uitgewerkt, maar niet op dag 1 hadden ingeschreven en nu zeer gefrustreerd zijn dat ze niet meer mee kunnen doen met hun energiebespaar acties.

Misschien een idee om deze regeling nog een tranche te geven? Lijkt me ook draagvlak verhogend.

Vriendelijke groet,

5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
1506 LB ZAANDAM
Tel: + 31 6 5.1.2.e
www.urgenda.nl

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 02:39
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Subsidie aan Stichting Urgenda - vaststellingsaanvraag benodigd uiterlijk 1 oktober 2021

Hoi 5.1.2.e,
 Ons verslag en alles ligt nu bij de accountant, dus er wordt aan gewerkt!
 Vriendelijke groet,
 5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
 1506 LB ZAANDAM
 Tel: + 31 6 5.1.2.e
www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>
Verzonden: dinsdag 7 september 2021 14:49
Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>; Info | Urgenda <Info@urgenda.nl>; 5.1.2.e @urgenda.nl>
CC: 5.1.2.e @minbzk.nl>
Onderwerp: Subsidie aan Stichting Urgenda - vaststellingsaanvraag benodigd uiterlijk 1 oktober 2021

Beste 5.1.2.e en 5.1.2.e,

Vorig jaar heeft Stichting Urgenda een subsidie verkregen, zie bijlage voor de beschikking hiervan. De einddatum van de gesubsidieerde activiteiten genoemd in de beschikking is 30 juni 2021.
 Na afloop van de gesubsidieerde activiteit heeft u 13 weken de tijd om een vaststellingaanvraag in te dienen. Wij verwachten uw vaststellingsaanvraag daarom uiterlijk 1 oktober 2021 te ontvangen.

Mochten er nog vragen zijn, hoor ik dat graag. Dan helpen collega 5.1.2.e en ik u deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

M +31 (0)6 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: donderdag 2 december 2021 17:56
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e | Urgenda
Onderwerp: RE: Vaststelling subsidie

Dat is fijn, dank! Ik neem aan dat in de brief staat naar welk nummer welk bedrag moet?
 Vriendelijke groet
 5.1.2.e

Nicolaes Maesstraat 2
 1506 LB ZAANDAM
 Tel: + 31 6 5.1.2.e
www.urgenda.nl

Van: 5.1.2.e @minbzk.nl>
Verzonden: donderdag 2 december 2021 17:53
Aan: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Onderwerp: Vaststelling subsidie

Hoi 5.1.2.e,

Na input van de accountant is de subsidie commissie akkoord. De brief met vaststelling is naar jullie onderweg.
 Daarin staat dat subsidie is vastgesteld op het bedrag dat jullie hebben besteed aan de projecten. Het teveel
 ontvangen bedrag moet binnen 30 dagen worden terugbetaald.

Dus eind goed al goed.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie
 Algemeen Beleid Energietransitie Gebouwde Omgeving
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

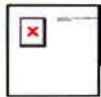
M +31 (0)6 5.1.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht
 abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De
 Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden
 aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @urgenda.nl>
Verzonden: woensdag 26 januari 2022 17:54
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Tweet door Urgenda op Twitter

Urgenda
@urgenda

Het aantal huishoudens dat de cv-ketel op 60 heeft gezet via zetmop60.nl, is inmiddels de 100.000 gepasseerd! Met een gemiddelde besparing van 75 m³ [#gas](#) scheelt dit zo'n 13,5 kton CO₂ per jaar.

[#samensnellerduurzaam](#) pic.twitter.com/7m7e28ofP4

26-01-2022 16:40

Hoi 5.1.2.e!

Misschien leuk om te weten: verschillende projecten lopen nog lekker door. Vooral deze door de hoge prijzen gaan mensen naar de website om alsnog hun cv-ketel lager te zetten.

Groet!

5.1.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone